

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κωδικας: 10110

Fax : 2103368148

Τηλέφωνα : 2103368150-1

ΑΔΑ: Β4ΣΞΛ-1ΜΛ

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2012
Αριθμ. Πρωτ.: Φ80020/οικ.26999/992

**ΠΡΟΣ: Όλους τους Ασφαλιστικούς
Οργανισμούς Κύριας και
Επικουρικής Ασφάλισης
αρμοδιότητας του Υπουργείου
Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης και Πρόνοιας και το
ΜΤΠΥ**

**ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση ρυθμίσεων του άρθρου πρώτου, υποπαραγράφου
ΙΑ.6. περίπτωση 3 του ν. 4093/2012.**

Σας γνωρίζουμε ότι στο **ΦΕΚ 222/12.11.2012, τεύχος Α΄**, δημοσιεύτηκε ο **νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.»**, στο **άρθρο πρώτο, της παραγράφου ΙΑ, της υποπαραγράφου ΙΑ.6. της περίπτωσης 3** του οποίου περιλαμβάνεται ρύθμιση, η οποία προβλέπει την κατάργηση, **από 1^{ης} Ιανουαρίου 2013**, των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και του επιδόματος αδείας που χορηγούνται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς στους συνταξιούχους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη τα προβλεπόμενα στην παρ.10 του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010 (Α΄65) επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας που καταβάλλεται σε όλους τους συνταξιούχους, από τους φορείς κύριας ασφάλισης, καθώς και τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων-τομέων

επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καταργούνται από 1.1.2013.

Επισημαίνεται ότι, με **την παρ.6 του άρθρου 10 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου** «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν.4046/2012 και του ν. 4093/2012» (Α΄229), αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α΄ 222). Στη διάταξη αυτή της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου προβλέπεται ότι, **κατ' εξαίρεση, από 1-1-2013, χορηγείται σε όσους λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 42 του ν.1140/1981 (Α΄ 68), όπως ισχύουν, ως δώρο Χριστουγέννων ολόκληρο το ποσό του εξωϊδρυματικού επιδόματος και ως δώρο Πάσχα και επιδόματος αδείας το ήμισυ του μηνιαία καταβαλλόμενου εξωϊδρυματικού επιδόματος.**

Επιπλέον ορίζεται ότι, το συνολικό ετήσιο ποσό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και του επιδόματος αδείας επιμερίζεται σε δωδεκάμηνη βάση και προσαυξάνει τη μηνιαία σύνταξή τους προς διευκόλυνση τόσο των ασφαλιστικών οργανισμών όσο και των ασφαλισμένων.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

**Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Κ.Α.**

ΔΡ ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΛΟΥΛΗ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο κας Γενικής Δ/ντριας ΚΑ
4. Γραφείο κας Γενικής Δ/ντριας Οικ. Υπηρεσιών
5. Όλες τις Δ/σεις & αυτοτελή Τμήματα της ΓΓΚΑ
6. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης
Τμήματα Α΄ & Β΄ (3 αντίγραφα)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΦ: Ε. Σακελλαρίου

Αθήνα 21/11/012
Α.Π: Φ10034οικ./26561/472

ΠΡΟΣ: τον ΟΓΑ
Πατησίων 30
ΤΚ10170 - ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝ: Όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής ασφάλισης και Πρόνοιας

Τηλέφωνο: 2103368339
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας:10110-ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση του ν.4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016- Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (άρθρο πρώτο, υποπαράγρ.ΙΑ.6, παρ.5, ΦΕΚ Α, 222/12-11-12) αναφορικά με τον ανασχεδιασμό της σύνταξης των ανασφαλιστών.

Σας γνωρίζουμε ότι με τις ανωτέρω κοινοποιούμενες διατάξεις έγινε ανασχεδιασμός της σύνταξης που καταβάλλει ο ΟΓΑ στους ανασφαλιστούς υπερήλικες.

Για τη συνταξιοδότηση των ανασφαλιστών από 1-1-2013 απαιτούνται αθροιστικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

β) να μην λαμβάνουν ή να μην δικαιούνται οι ίδιοι σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή το Δημόσιο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ανεξαρτήτως ποσού. Σε περίπτωση εγγάμων, να μη λαμβάνει ο/η σύζυγός τους σύνταξη μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής λόγω γήρατος.

γ) να διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα τα τελευταία 20 έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση και να εξακολουθούν να διαμένουν κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής τους και

δ) το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους να μην υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4320) ευρώ. Επί εγγάμων το συνολικό οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8640) ευρώ.

Σας επιστούμε την προσοχή ότι με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, πλην του ορίου ηλικίας που ορίζεται στο 65^ο, θα κριθούν και οι εκκρεμείς αιτήσεις, οι αιτήσεις που θα υποβληθούν μέχρι 31-12-2012 καθώς και οι περιπτώσεις όσων έχουν καταστεί συνταξιούχοι και επανακρίνονται από 1-1-2013.

Για το λόγο αυτό θα πρέπει η αρμόδια Δ/νση του Οργανισμού σας να μεριμνήσει άμεσα για την ενημέρωση και πρόσκληση προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών όσων έχουν υποβάλλει αίτηση για συνταξιοδότηση καθώς και των ήδη συνταξιούχων, το αργότερο μέχρι 15-12-2012, προκειμένου στη συνέχεια να γίνει ο σχετικός έλεγχος το συντομότερο δυνατό, προκειμένου ο φορέας σας να μην χορηγεί συντάξεις τις οποίες δεν θα δικαιούνται οι συνταξιούχοι.

Επίσης, θα πρέπει να μας αποστείλει εντός 10 ημερών την απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, αναφορικά με την έκδοση της προβλεπόμενης από το νόμο Υπουργικής απόφασης σχετικά με τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εφαρμογή της κοινοποιούμενης διάταξης (έλεγχος εισοδηματικών στοιχείων, επιβολή κυρώσεων κ.λπ).

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι εξαιρούνται της παροχής οι μοναχοί και οι μοναχές που διαμένουν σε Ιερές Μονές και συντηρούνται από αυτές καθώς και όσοι εκτίουν ποινή φυλάκισης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΔΡ.ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΔΕΔΟΥΛΗ

Εσωτερική διανομή:

- 1.Γραφ.κ. Υπουργού
- 2.Γραφ.κ.Γεν. Γραμματέα
- 3.Γραφ. κ.Γεν.Δ/ντριας Κ.Α
- 4.Δ/νση Αγροτών και Ανασφάλιστων Ομάδων
- 5.Όλεςλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α και το Τμήμα Διαδοχικής ασφάλισης
6. ΚΠΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΦ: Ε. Σακελλαρίου
Τηλέφωνο: 2103368339
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας:10110-ΑΘΗΝΑ

Αθήνα , 21/11/012
Α.Π: Φ10034/26562/473
ΠΡΟΣ: τον ΟΓΑ
Πατησίων 30
ΤΚ10170 -ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝ: όλους τους Ασφ/κούς Οργανισμούς
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο, παράγρ. ΙΑ., υποπαράγραφ.4, παραγρ.1 έως και 5, ΦΕΚ Α, 222/12-11-12), αναφορικά με αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης.

Σας κοινοποιούμε τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 της παραγράφου ΙΑ, υποπαράγραφος 4 του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» και σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από 1-1-2013 όλα τα ισχύοντα κατά την 31-12-2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από τον ΟΓΑ, αυξάνονται κατά δύο (2) έτη και διαμορφώνονται στο 67^ο έτος ηλικίας για όλες τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης.

Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι 31-12-2012, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας, όπου αυτά προβλέπονται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

Σε ότι αφορά τα κατοχυρωμένα μέχρι 31-12-2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα, τα οποία σύμφωνα με τις κοινοποιούμενες διατάξεις δεν θίγονται, αφού οι ασφαλισμένοι δύνανται να συνταξιοδοτηθούν με τις προϋποθέσεις του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που κατά περίπτωση κατοχυρώνουν, αυτές δεν έχουν εφαρμογή στον ΟΓΑ, δεδομένου ότι δεν υφίστανται διατάξεις κατοχύρωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Τέλος σας γνωρίζουμε ότι από την αύξηση του ανωτέρω ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης εξαιρούνται οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις

ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις ως μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Εσωτερική διανομή :

- 1.Γραφ.κ. Υπουργού
- 2.Γραφ.κ.Γεν. Γραμματέα
- 3.Γραφ. κ.Γεν.Δ/ντριας Κ.Α
- 4.Δ/ση Αγροτών και
Ανασφάλιστων Ομάδων
- 5.Όλες τις Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α και
το Τμήμα Διαδοχικής ασφάλισης
6. ΚΠΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Κ.Α

ΔΡ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΦ: Ε. Σακελλαρίου
Τηλέφωνο: 2103368339
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας:10110-ΑΘΗΝΑ

Αθήνα 21/ 11/012
Α.Π: Φ10034/οικ.26973/483

ΠΡΟΣ:τον ΟΓΑ
Πατησίων 30
ΤΚ 10170 - ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝ: Όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση του 4093/2012 (άρθρο πρώτο, υποπαράγρ.
ΙΑ.6, παράγρ. 7, ΦΕΚ Α, 222/12-11-12) αναφορικά με
την παράταση λήξης της ασφάλισης στον ΟΓΑ.

Από τις διατάξεις της νομοθεσίας του ΟΓΑ και ειδικότερα από το ν.2458/97 (ΦΕΚ Α, 15) καθώς και το ΠΔ 78/98 (ΦΕΚ Α, 72), προβλέπεται η λήξη της ασφάλισης στο τέλος του έτους συμπλήρωσης του 64ου έτους της ηλικίας. Επίσης, προβλέπεται ότι, εφόσον ο ασφαλισμένος δεν συμπληρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, η ασφάλιση μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτησή του και πέραν του 64^{ου} έτους της ηλικίας και μόνο για όσο χρόνο απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.

Μετά την προβλεπόμενη από τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 5 της παραγράφου ΙΑ υποπαραγράφου 4 του πρόσφατα ψηφισθέντος από τη Βουλή ν.4093/2012, αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης από τον ΟΓΑ στο 67^ο έτος, κρίθηκε απαραίτητη και η παράταση της λήξης της ασφάλισης στον φορέα κατά δύο έτη.

Με τις διατάξεις της παρ. 7 της υποπαραγράφου ΙΑ.6 του ν. 4093/2012, η λήξη της ασφάλισης πραγματοποιείται στο τέλος του έτους συμπλήρωσης του 66^{ου} έτους της ηλικίας, προκειμένου οι ασφαλισμένοι να συνεχίσουν να έχουν και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από τον ΟΓΑ, μέχρι τη συνταξιοδότησή τους. Επίσης, όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας του ΟΓΑ προβλεπόταν η διακοπή της ασφάλισης στο 65^ο έτος, αυτή θα πραγματοποιείται στο 67^ο έτος ηλικίας.

Τέλος, με την παρούσα ρύθμιση, εφόσον ο ασφαλισμένος δε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος, η ασφάλιση παρατείνεται πλέον και μετά τη συμπλήρωση του 66^{ου} έτους της

ηλικίας του και για όσο χρόνο απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφ. κ. Υπουργού
2. Γραφ. κ. Γεν. Γραμματέα
3. Γραφ. κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α
4. Δ/ση Ασφάλισης Αγροτών και Ανασφάλιστων Ομάδων
5. Όλες τις Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α και το Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
6. ΚΠΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Κ.Α

ΔΡ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΔΕΔΟΥΛΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

ΠΛΗΡΟΦ:

Τηλέφωνο : 2103368339
Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας:10110-ΑΘΗΝΑ

Αθήνα 21/11/012

Α.Π: Φ10034/οικ.27101/484

ΠΡΟΣ: Όλους τους ασφαλιστικούς Οργανισμούς
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν.4046/2012 και του ν.4093/2012» (άρθρο 10 παρ.3) ΦΕΚ Α, 229/19-11-2012), που αφορά στην καταβολή του ΕΚΑΣ.

Σας κοινοποιούμε τη διάταξη του άρθρου 10 παράγραφος 3 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν.4046/2012 και του ν.4093/2012» και σας γνωρίζουμε ότι από 1-1-2014 το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

Εξυπακούεται ότι η χορήγηση του ΕΚΑΣ στα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους θα γίνεται μέχρι τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας για τη συνταξιοδότηση λόγω θανάτου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Εσωτερική διανομή :

- 1.Γραφ.κ. Υπουργού
- 2.Γραφ.κ.Γεν. Γραμματέα
- 3.Γραφ. κ.Γεν.Δ/ντριας Κ.Α
- 4.Δ/ση Αγροτών και
Ανασφάλιστων Ομάδων
- 5.Όλες τις Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α και
το Τμήμα Διαδοχικής ασφάλισης
6. ΚΠΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Κ.Α

ΔΡ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Αθήνα, 15.11.2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ &
ΚΟΙΝ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ & ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Αριθ. Πρωτ: Φ.40034/οικ.26441/2199

ΠΡΟΣ: ΟΓΑ Διοίκηση
Γεν. Δ/ση Διοικητικής Υποστήριξης
Υπηρεσία ΙΔ΄Υγειονομική
Αβέρωφ 7
104 33 Αθήνα

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10
Πληροφορίες : Α. Καλογεροπούλου
Τηλ.: 210 3368160

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων του Ν.4093

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222/Α΄/12.11.2012 δημοσιεύτηκε ο Ν.4093 <Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016>.

Με τις διατάξεις της παρ.2 της ΙΒ.1 <ρυθμίσεις θεμάτων ΕΟΠΥΥ> του εν λόγω νόμου αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της εισφοράς των ασφαλισμένων του ΟΓΑ για παροχές ασθένειας σε είδος και χρήμα. Συγκεκριμένα, η εισφορά για υγειονομική περίθαλψη, από 1.1.2013, ανέρχεται σε ποσό 2,50% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας (άρθρο 4 του Ν.2458, όπως ισχύει) στην οποία έχει καταταγεί ο ασφαλισμένος **και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτήν που αναλογεί στο ποσό της 5^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας.**

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 6 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. <ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών- ανασχεδιασμός συνταξιοδότησης ανασφαλιστών-ενιαίο σύστημα ελέγχου και πληρωμών συντάξεων και άλλες ρυθμίσεις> του ανωτέρω νόμου ρυθμίζεται η καταβολή των ληξιπρόθεσμων εισφορών των ασφαλισμένων του ΟΓΑ. Ειδικότερα, οι εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που δεν έχουν καταβληθεί εμπρόθεσμα για το διάστημα μέχρι 31.12.2012, επανυπολογίζονται με ποσοστό 2,50% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία έχει καταταγεί ο ασφαλισμένος, **στο ύψος όμως του ποσού που ισχύει κατά το χρόνο εξόφλησής τους.**

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για την εφαρμογή των διατάξεων.

Εσωτερική Διανομή

- Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
- Δ/ση Ασφαλ. Ασθένειας
& Μητρότητας
Τμήματα Α΄ & Β΄

Η ΠΡΟΪΣΤ/ΝΗ ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗΣ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-
ΔΕΛΟΥΛΗ

Αθήνα, 15.11.2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ &
ΚΟΙΝ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ & ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10
Πληροφορίες : Α. Καλογεροπούλου
Τηλ.: 210 3368160

Αριθ. Πρωτ: Φ.80000/(Ν.4093/12)/οικ.26573/2208

ΠΡΟΣ: 1. ΤΑΥΤΕΚΩ

Γραφείο κ. Προέδρου
Πατησίων 54
10682 Αθήνα

2. ΕΤΑΠ- ΜΜΕ

Γραφείο κ. Προέδρου
Περαιβού 20 & Καλλιρόης 5
11743 Αθήνα

3. ΕΤΑΑ

Γραφείο κ. Προέδρου
Μάρνης 22
104 33 Αθήνα

4. ΕΟΠΥΥ

Γραφείο κ. Προέδρου
Κηφισίας 39
11523 Μαρούσι

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων του Ν.4093/2012 (Α΄, 222)

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222/Α΄/ 12.11.2012 δημοσιεύτηκε ο Ν.4093 <Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 –Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016>.

Με τις διατάξεις της παρ.1.α. της ΙΒ.1. <ρυθμίσεις θεμάτων ΕΟΠΥΥ> του εν λόγω νόμου προστίθεται περ. δ΄ στην παρ. 17 του άρθρου 13 του Ν. 4052/2012 (Α΄, 41), σύμφωνα με την οποία **εντάσσονται στον ΕΟΠΥΥ την 1.12.2012** οι υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες ως προς την παροχή υπηρεσιών υγείας σε είδος του Κλάδου Υγείας του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ-ΜΜΕ).

Επίσης, με τις διατάξεις της παρ.β. της ΙΒ.1 του ανωτέρω νόμου **καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος** η παράγραφος 14 του άρθρου 44 του ν.4075/2012 (Α΄, 89) και κάθε διοικητική πράξη που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής. Ως εκ τούτου, οι ασφαλισμένοι των κλάδων ασθένειας του ΕΤΑΑ, ΤΑΠ- ΕΤΒΑ, ΤΑΠ-ΕΤΕ, ΤΑΑΠΤΠΓΑΕ από 12.11.2012 υπάγονται για παροχές σε είδος στον ΕΟΠΥΥ.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για την εφαρμογή των διατάξεων.

Εσωτερική Διανομή

- Γραφείο κ. Υπουργού
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
- Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
- Όλες οι Δ/σεις ΓΓΚΑ
- Δ/ση Ασφαλ. Ασθένειας & Μητρότητας
- Τμήματα Α΄ & Β΄

Η ΠΡΟΪΣΤ/ΝΗ ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗΣ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΛΟΥΛΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης
Δ/ση Κύριας Ασφάλισης
Αυτοαπασχολουμένων
Τμήμα Ελεύθερων Επαγγελματιών

Πληροφ: **Ι. Παπαδόπουλος**
Σ. Παπαϊωάννου
Διεύθυνση: **Σταδίου 29**
Ταχ. Κωδ.: **101 10 Αθήνα**
Τηλέφωνο: **210 – 3368117, 8101**
Fax: **210 - 3368110**
e-mail: **asfayt@ggka.gr**

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 21.11.2012

Αρ. πρ.: Φ.10035/οικ.26538/840

ΠΡΟΣ: 1. Ο.Α.Ε.Ε.
Γραφείο Διοικητή
Ακαδημίας 22
106 71 Αθήνα
2. Ο.Α.Ε.Ε.
Δ/ση Παροχών Συντάξεων
Αγ. Κων/νου 5
104 36 Αθήνα
3. Ο.Α.Ε.Ε.
Περιφερειακή Δ/ση
Ασφάλισης
Παροχών του Τομέα
Ασφάλισης
Ναυτικών & Τουριστικών
Πρακτόρων
Τμήμα Μητρώου – Εσόδων
Ακτή Μιαούλη 17-19
185 35 Πειραιάς

ΘΕΜΑ: Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. ΙΑ.4. του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για τις μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από την 01.01.2013 και εφεξής.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222, τεύχος Α', δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012, στο άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ υποπαράγραφος 4 παρ. 1 και 2 του οποίου εισάγονται από 01.01.2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΟΑΕΕ

Γενικές Παρατηρήσεις

Με τις διατάξεις αυτές από 01.01.2013 καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως γενικό όριο ηλικίας το 67^ο έτος και ελάχιστος

χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη ασφάλισης (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης από 01.01.2013 ως γενική προϋπόθεση συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 01.01.2013 και εφεξής εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 01.01.2015 και εφεξής, προστιθεμένων ταυτόχρονα 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται ότι τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.

β) από 01.01.2013 όλα τα ισχύοντα την 31.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται) των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από τη αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης:

α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων

β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα προβλέπεται ρητώς ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα έως 31.12.2012, καθώς και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται – με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων – προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31.12.2012.

Διευκρινίζεται ότι θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος.

Όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2012 τον απαιτούμενο κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 χρόνο ασφάλισης ή όριο ηλικίας, δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του ως άνω απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Εφαρμογή των διατάξεων στον Ο.Α.Ε.Ε.

Ασφαλισμένοι μέχρι 31.12.1992 (Παλαιοί Ασφαλισμένοι)

A. Συνταξιοδότηση με 37ετία

Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2010 είχαν συμπληρώσει 37 έτη πραγματικής ασφάλισης σε φορείς αυτοαπασχολούμενων, συνταξιοδοτούνται και μετά την 01.01.2013 χωρίς όριο ηλικίας.

B. Συνταξιοδότηση με 35ετία

1. Οι ασφαλισμένοι που συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 35 ή 36 ή 37 ετών ασφάλισης κατά περίπτωση, και του 60^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 01.01.2013.

2. Οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

ν. 3863/2010 αρθ. 10			ν. 4093/2012	
ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
2010	35	60	35	60
2011	36	60	36	60
2012	37	60	37	60
2013	38	60	40	62
2014	39	60	40	62
2015	40	60	40	62

Γ. Συνταξιοδότηση με 15ετία

1. Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας, έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

2. Οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

v. 3863/2010		v. 4093/2012	
ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
15	65	15	67

Δ. Συνταξιοδότηση Γυναικών

Οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τις γυναίκες (παλαιές ασφαλισμένες) του Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών & Τουριστικών Πρακτόρων καθώς και τις προερχόμενες από το πρώην Τ.Σ.Α. που επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν με τις καταστατικές διατάξεις του πρώην Τ.Σ.Α., διαμορφώνονται ως εξής:

1. Οι ασφαλισμένες που συμπλήρωσαν 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2010, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας και μετά την 01.01.2013.
2. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2011 και εφεξής, και συγχρόνως συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 61^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 01.01.2013.
3. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2011 και εφεξής, και συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

	άρθ. 10 v.3863/2010 + άρθ. 54 v. 3996/11			v. 4093/2012	
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΟΑΕΕ-ΤΝΤΠ & ΟΑΕΕ-ΤΣΑ γυναίκες παλαιές ασφαλισμένες	2010	25	60	25	60
	2011		61	25	61
	2012		62	25	62
	2013		63	25	67
	2014		64	25	67
	2015		65	25	67

ΣΤ. Συνταξιοδότηση μητέρων ανηλίκων τέκνων

1. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων που μέχρι 31.12.2010 είχαν συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 01.01.2013 με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

2. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων που συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31.12.2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 01.01.2013, με τη συμπλήρωση του 55^{ου} ή του 58^{ου} έτους της ηλικίας αντίστοιχα, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

3. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης από 01.01.2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

	άρθρο 10 παρ. 17 περ. δ ν. 3863/2010			ν. 4093/2012	
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΟΑΕΕ-ΤΑΝΤΗ ΜΗΤΕΡΕΣ με ανήλικα ασφαλισμένες μέχρι το 1986 παλαιές (πριν 1993)	2010	25	55	25	55
	2011		55	25	55
	2012		58	25	58
	2013		65	25	67
	2014		65	25	67
	2015		65	25	67

Παράδειγμα 1: (θεμελιωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 έχει πραγματοποιήσει 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε.

Παράδειγμα 2: (κατοχυρωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 είναι 60 ετών και συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί το 2014 όταν συμπληρώσει τα 37 έτη ασφάλισης που χρειαζόνταν το έτος 2012 με τον ν. 3863/2010.

Παράδειγμα 3: (κατοχυρωμένο δικαίωμα)

Ασφαλισμένος του Ο.Α.Ε.Ε. που μέχρι την 31.12.2012 έχει πραγματοποιήσει 37 έτη ασφάλισης και είναι 58 ετών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας του, δηλαδή το 2014, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά το έτος 2012.

Ασφαλισμένοι από 01.01.1993 (Νέοι Ασφαλισμένοι)

1. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) από 01.01.2013 και μετά συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

2. Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει

συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

3. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος της ηλικίας για μειωμένη σύνταξη), από 01.01.2013 και μετά, δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή ηλικία 62 ετών για μειωμένη σύνταξη).

4. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που μέχρι 31.12.2012 συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης, και ηλικία 55 ετών (ή ηλικία 50 ετών για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και συνταξιοδοτούνται με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 01.01.2013.

5. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης ή το 55^ο έτος της ηλικίας (ή το 50^ο για μειωμένη σύνταξη) από 01.01.2013 και μετά δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή 62 ετών για μειωμένη).

Επισημαίνουμε ότι το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησής τους, σε καμία όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6.10.2011).

Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 01.01.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
2. Γραφείο Γεν. Δ/ντριας Δ.Υ.
3. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α.
4. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
5. Δ/νση Κ.Α.Α. (4)

Η Γενική Διευθύντρια

Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου - Δεδούλη

Θεωρήθηκε για την ακρίβεια

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ : Β΄

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 - Αθήνα
Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 - 3368109
FAX : 210 - 3368110

Αθήνα, 21 / 11 / 2012

Αριθ. Πρωτ. : Φ.80000 / οικ.26985 / 852

ΠΡΟΣ : Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα
Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.)

Μάρνη 22
104 39 Αθήνα

ΚΟΙΝ. : 1. Τομέας Σύνταξης Μηχανικών
και Εργοληπτών Δημοσίων
Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.)

Κολοκοτρώνη 4
105 61 Αθήνα

2. Τομέας Σύνταξης
και Ασφάλισης
Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.)

Αχαρνών 27
104 39 Αθήνα

3. Τομέας Ασφάλισης
Νομικών (Τ.Α.Ν.)

Σωκράτους 53
104 31 Αθήνα

ΘΕΜΑ : «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. ΙΑ.4 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 - Μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από 1/1/2013 και εφεξής»

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222, τεύχος Α΄, δημοσιεύτηκε ο ν.4093/2012, στο άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ υποπαράγραφος 4 παρ. 1 και 2 του οποίου εισάγονται από 1/1/2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του κλάδου κύριας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τ.Σ.Α.Υ., Τομέας Ασφάλισης Νομικών).

Γενικές Παρατηρήσεις

Με τις διατάξεις αυτές από 1/1/2013 καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως **γενικό όριο ηλικίας το 67^ο έτος και ελάχιστος χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη ασφάλισης** (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης από 1/1/2013 ως γενική προϋπόθεση συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 1/1/2013 και εφεξής εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 1/1/2015 και εφεξής, προστιθεμένων ταυτόχρονα 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται ότι τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, όπως ισχύει.

β) από 1/1/2013 όλα τα ισχύοντα την 31/12/2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται) των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από τη αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης:

α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανικάνων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων

β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν.4024/2011.

Παράλληλα προβλέπεται ρητώς ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα έως 31/12/2012, καθώς και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται – με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων – προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31/12/2012.

Διευκρινίζεται ότι θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος.

Όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν μέχρι 31/12/2012 τον απαιτούμενο κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010 χρόνο ασφάλισης ή όριο ηλικίας, δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του ως άνω απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Εφαρμογή των διατάξεων στο Ε.Τ.Α.Α.

Ειδικότερα, όσον αφορά στους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τ.Σ.Α.Υ., Τομέας Ασφάλισης Νομικών), επέρχονται οι εξής μεταβολές:

Ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992 (Παλαιοί Ασφαλισμένοι)

A. Συνταξιοδότηση με 37ετία

Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31/12/2010 είχαν συμπληρώσει 37 έτη πραγματικής ασφάλισης σε φορείς αυτοαπασχολούμενων, συνταξιοδοτούνται και μετά την 1/1/2013 χωρίς όριο ηλικίας.

B. Συνταξιοδότηση με 35ετία

1. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 35 ή 36 ή 37 ετών ασφάλισης κατά περίπτωση, και του 60^{ου} έτους της ηλικίας οι άνδρες, και του 58^{ου} ή του 59^{ου} έτους οι γυναίκες, και μετά την 1/1/2013, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010, ενώ συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας του μέχρι 31/12/2012. Πρόκειται για θεμελιωμένο δικαίωμα, και ως εκ τούτου δεν μεταβάλλονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένη συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2012, και ως εκ τούτου κατοχυρώνει το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθεί και μετά την 1/1/2013 με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης και ηλικία 59 ετών.

2. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

Έτος συμπλήρωση 35ετίας	Χρόνος Ασφάλισης	Όριο ηλικίας ανδρών	Όριο ηλικίας γυναικών
2010	35	60	58
2011	36	60	58
2012	37	60	59
2013	40	62	62

Γ. Συνταξιοδότηση με 15ετία

1. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που μέχρι 31/12/2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας, έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 1/1/2013.

2. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

Δ. Συνταξιοδότηση Γυναικών

1. Οι ασφαλισμένες που συμπλήρωσαν 25 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών, ή 21 ½ έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Α.Υ., μέχρι 31/12/2010, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας και μετά την 1/1/2013, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

2. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ή 22 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Α.Υ.) από 1/1/2011 και εφεξής, και συγχρόνως συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι 31/12/2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 61^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 1/1/2013, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

3. Οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν 25 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ή 22 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Α.Υ.) από 1/1/2011 και εφεξής, και συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

	Χρόνος Ασφάλισης		Έτος συμπλήρωση 60 ^{ου} έτους	Όριο ηλικίας γυναικών
	ΤΣΜΕΔΕ ΤΑΝ	ΤΣΑΥ		
2010	25	21 ½	-----	60
2011	25	22	2011	61
2012	25	22 ½	2012	62
2013	25	23	2013	67

Επισημαίνουμε ότι για το Τ.Σ.Α.Υ., όπου ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης αυξάνεται σταδιακά κατ' εφαρμογή του ν.2084/1992, οι ανωτέρω γυναίκες προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται κατά το έτος συνταξιοδότησης και όχι εκείνον που απαιτείται κατά το έτος κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένη του Τ.Σ.Α.Υ. που κατοχυρώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του 2011 (δηλαδή συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 61^{ου} έτους της ηλικίας), προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί το 2012 δεν επαρκεί η συμπλήρωση 22 ετών ασφάλισης, αλλά θα πρέπει να συμπληρώσει 22 ½ έτη ασφάλισης.

Ε. Συνταξιοδότηση Εγγάμων Γυναικών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών

1. Οι έγγαμες ασφαλισμένες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που μέχρι 31/12/2010 είχαν συμπληρώσει 24 έτη ασφάλισης διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας και μετά την 1/1/2013, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

2. Οι έγγαμες ασφαλισμένες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που συμπληρώνουν 24 ½ έτη ασφάλισης από 1/1/2011 και 25 έτη ασφάλισης από 1/1/2012 και μετά, και συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι 31/12/2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 61^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας, και μετά την 1/1/2013, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

3. Οι έγγαμες ασφαλισμένες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που συμπληρώνουν 24 ½ έτη ασφάλισης από 1/1/2011 και 25 έτη ασφάλισης από 1/1/2012 και μετά, και συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

	Χρόνος Ασφάλισης	Έτος συμπλήρωση 60^{ου} έτους	Όριο ηλικίας εγγάμων γυναικών
2010	24	-----	60
2011	24 ½	2011	61
2012	25	2012	62
2013	25	2013	67

Επισημαίνουμε ότι και στην περίπτωση αυτή που υφίστανται μεταβολές στον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης βάσει των διατάξεων του ν.2084/1992, εφαρμόζονται αντίστοιχα όσα έχουμε ήδη αναφέρει για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Τ.Σ.Α.Υ.

ΣΤ. Συνταξιοδότηση μητέρων ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών

1. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που μέχρι 31/12/2010 είχαν συμπληρώσει 21 ½ έτη ασφάλισης, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 1/1/2013 με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

2. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που συμπλήρωσαν 22 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2011, ή 22 ½ έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2012, διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά την 1/1/2013, με τη συμπλήρωση του 55^{ου} ή του 58^{ου} έτους της ηλικίας αντίστοιχα, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας

συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου, ως θεμελιωμένο ή κατοχυρωμένο δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3863/2010.

3. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που συμπληρώνουν 23 έτη ασφάλισης από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας, ανεξάρτητα εάν κατά την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συντρέχει η ανηλικότητα του τέκνου.

	Χρόνος Ασφάλισης	Όριο ηλικίας μητέρων ανηλίκων τέκνων
2010	21 ½	50
2011	22	55
2012	22 ½	58
2013	23	67

Επισημαίνουμε ότι και στην περίπτωση αυτή που υφίστανται μεταβολές στον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης βάσει των διατάξεων του ν.2084/1992, εφαρμόζονται αντίστοιχα όσα έχουμε ήδη αναφέρει για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Τ.Σ.Α.Υ.

Ασφαλισμένοι από 1/1/1993 (Νέοι Ασφαλισμένοι)

1. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) από 1/1/2013 και μετά συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.
2. Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31/12/2012 συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 1/1/2013.
3. Οι ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) που συμπληρώνουν 15 έτη ασφάλισης ή το 65^ο έτος της ηλικίας τους (ή το 60^ο έτος της ηλικίας για μειωμένη σύνταξη), από 1/1/2013 και μετά, δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή ηλικία 62 ετών για μειωμένη σύνταξη).
4. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που μέχρι 31/12/2012 συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης, και ηλικία 55 ετών (ή ηλικία 50 ετών για μειωμένη σύνταξη), έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και συνταξιοδοτούνται με τις ανωτέρω προϋποθέσεις και μετά την 1/1/2013.
5. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων (καθώς και οι χήροι πατέρες ανηλίκων τέκνων) που συμπληρώνουν 20 έτη ασφάλισης ή το 55^ο έτος της ηλικίας (ή το 50^ο για μειωμένη σύνταξη) από 1/1/2013 και μετά δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και ηλικία 67 ετών (ή 62 ετών για μειωμένη).

Επισημαίνουμε ότι το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν.3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1/1/2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις

συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησής τους, σε καμία όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6-10-2011).

Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31/12/2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1/1/2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν.3863/2010 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν.2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν.3863/2010.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΔΕΔΟΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- 1. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.**
- 2. Δ/νσεις Γ.Γ.Κ.Α.**
- 3. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης**
- 4. Τμήμα Κ.Π.Α.Σ. (Ιριδα)**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
Τμήμα Δ΄

Αθήνα, -11-2012

Φ. 10080/οικ.26834/1792

ΠΡΟΣ Ν.Α.Τ.

Πληροφορ. : Γ. Βανικιώτης
Διεύθυνση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδ.: 101 10 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο: 210 3368121-3
Fax : 210 - 3368122

Εθν. Αντιστάσεως 1
185 31 Πειραιάς

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων του ν.4093/2012 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του σχετικά με την αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222 Α 15-12-2012 δημοσιεύθηκε ο νόμος 4093 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016- Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4016/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»

1. Στο άρθρο πρώτο υποπαράγραφος ΙΑ4 περίπτωση 2 του ανωτέρω νόμου προβλέπεται αύξηση από 1-1-2013 κατά δύο έτη όλων των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που ισχύουν την 31-12-2012.

Επίσης στην περίπτωση 4 προβλέπεται ρητά ότι δεν θίγονται και μπορούν να ασκηθούν οποτεδήποτε τα θεμελιωμένα μέχρι 31-12-2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα, λόγω συμπλήρωσης των κατά περίπτωση απαιτούμενων προϋποθέσεων ηλικίας και χρόνου ασφάλισης.

2. Από την εφαρμογή των ανωτέρω προκύπτει ότι το ελάχιστο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (Ν.Α.Τ.) των 50 ετών αυξάνεται στο 52^ο έτος προστιθεμένων δύο ετών από 1-1-2013.

Από την ίδια ημερομηνία ο ελάχιστος απαιτούμενος για τη συνταξιοδότηση αριθμός 70 που προκύπτει ως άθροισμα των ετών συνθετικής ναυτικής υπηρεσίας και των ετών της ηλικίας του ασφαλισμένου, διαμορφώνεται στον αριθμό 72.

Τα θεμελιωμένα μέχρι 31-12-2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα, λόγω συμπλήρωσης των κατά περίπτωση απαιτούμενων προϋποθέσεων ηλικίας και χρόνου ασφάλισης δεν θίγονται και μπορούν να ασκηθούν οποτεδήποτε.

3. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία του ΝΑΤ γίνεται αναφορά στις ανωτέρω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης αυτές διαμορφώνονται αναλόγως.

Συγκεκριμένα επηρεάζονται :

- Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του πδ. 913/78 (ΦΕΚ220 Α΄)
- Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 1711/87 (ΦΕΚ 109 Α΄)
- Οι περιπτώσεις Ι και ΙΙ του εδαφίου δ της παραγράφου 10 του άρθρου 5 του ν.2575/1998 (ΦΕΚ 23Α΄) όπως έχουν προστεθεί με την παρ. 3 του άρθρου τριακοστού του ν.2932/2001 (ΦΕΚ 145 Α΄)

4. Αναλόγως επηρεάζονται και τα απαιτούμενα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από τον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (ΚΕΑΝ) όπου σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.1482/1984 (ΦΕΚ 153 Α) για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος επικουρικής παροχής είναι απαραίτητη η συνταξιοδότηση του ναυτικού από το ΝΑΤ.

5. Όσον αφορά τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (ΤΕΑΠΠΕΝ) , με το άρθρο 4 του ν.619/1977 (ΦΕΚ 171 Α) προβλέπεται ότι για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος επικουρικής παροχής είναι απαραίτητη η συνταξιοδότηση από τον φορέα κύριας ασφάλισης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ριας Κοιν. Ασφαλίσεων
4. Γραφείο κ. Γεν.Δ/ντριας Οικονομικών Υπηρ.
5. Δ/νση ΚΑΜ (Τμήματα Α, Β, Γ, Δ)
6. Όλες τις Δ/σεις της ΓΓΚΑ
7. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
8. ΗΡΙΑΔΑ

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΔΕΔΟΥΛΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29

ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Χρ. Γκιουλέκα

Βασ. Σιδέρη

Ασπ. Στραντζάλου

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 210 336 8113 - 4

Αθήνα, . 11. 2012

Α.Π. Φ80000/οικ.27037/1797

ΠΡΟΣ: 1. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Διοίκηση
Γεν. Δ/νση Ασφαλιστικών
Υπηρεσιών
Αγ. Κωνσταντίνου 8
102 41 ΑΘΗΝΑ

2. ΤΑΠ-ΔΕΗ
Μυλλέρου 13
104 36 ΑΘΗΝΑ

3. ΤτΕ
Σίνα 2- 4
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», που αφορούν στην αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ασφαλισμένους των πρώην ειδικών ταμείων

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222 τεύχος Α΄ δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012, στο άρθρο πρώτο, υποπαράγραφος ΙΑ.4 του οποίου εισάγονται από 1/1/2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων στα πρώην Ειδικά Ταμεία αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Γενικές Παρατηρήσεις:

Με τις διατάξεις αυτές από 1/1/2013 καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως γενικό όριο ηλικίας το 67ο έτος και ελάχιστος χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης από 1/1/2013 ως γενική προϋπόθεση πλήρους συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62ου έτους της ηλικίας. Επιπλέον με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 1/1/2013 και εφεξής εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 1/1/2015 και εφεξής, προστιθέμενων ταυτόχρονα 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται ότι, τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, όπως ισχύει.

β) Από 1/1/2013 όλα τα ισχύοντα την 31^η/12/2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται) των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπ. Εργασίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται

από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων και β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπ. Εργασίας που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα προβλέπεται ρητώς ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα έως 31/12/2012 και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται -με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων- προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31/12/2012.

Διευκρινίζεται ότι **θεμελιωμένο δικαίωμα** υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται) που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος.

Κατοχυρωμένο δικαίωμα είναι η δυνατότητα των ασφαλισμένων να συνταξιοδοτηθούν (δηλαδή να «κλειδώσουν») με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης του απαιτούμενου κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Ειδικότερα, για τους ασφαλισμένους των πρώην Ειδικών Ταμείων και Κλάδων Κύριας Ασφάλισης (ΤΑΠ-ΔΕΗ, τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ, τ. ΤΣΠ-ΗΣΑΠ, τ. ΤΣΠ-ΕΤΕ, τ. ΤΣΠ-ΤΕ, τ. ΤΣΠ-ΑΤΕ, τ. ΤΑΠ-ΙΑΤ, τ. ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, τ. ΤΑΠΑΕ-ΕΘΝΙΚΗ, τ. ΤΣΕΑΠΓΣΟ) που υπάγονται στις προαναφερόμενες διατάξεις, παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες:

I. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1982 ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

I.α Μητέρες ανήλικων παιδιών

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένων στα τ. ειδικά ταμεία (πλην ΤΣΠ-ΗΣΑΠ) πριν το 1983, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα **συνταξιοδότησης με αναστολή** (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης).

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η **θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού **έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.**
- * η **κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού **έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας).**

Για τις περιπτώσεις όπου, ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης συμπληρώνεται από 1/1/2013 και εφεξής, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης αναπροσαρμόζεται με τις κοινοποιούμενες διατάξεις της υποπαράγραφου ΙΑ.4, όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες:

		ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1982)	ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, ΤΣΠ-ΤΕ, ΤΑΠ-ΔΕΗ	έως 31/12/1992	20	42
		1993		42 1/2
		1994		43
		1995		43 1/2
		1996		44
		1997		44 1/2
	ΤΑΠ-ΙΑΤ	έως 31/12/1997	20	45
	ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, ΤΣΠ-ΤΕ, ΤΑΠ-ΔΕΗ, ΤΑΠ-ΙΑΤ	από 1/1/1998 έως 31/12/2002	20	50
		2003	20 1/2	
		2004	21	
		2005	21 1/2	
		2006	22	
		2007	22 1/2	
		2008	23	
		2009	23 1/2	
		2010	24	
		2011	24 1/2	
		2012	25	
		2013 και μετά	25	

	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1982) (ΤΣΠ-ΕΤΕ, ΤΣΠ-ΑΤΕ, ΤΑΠ-ΟΤΕ)	έως 31/12/1992	15	42
	1993	15 1/2	42 1/2
	1994	16	43
	1995	16 1/2	43 1/2
	1996	17	44
	1997	17 1/2	44 1/2
	από 1/1/1998 έως 31/12/2002	17 1/2	50
	2003	18	
	2004	18 1/2	
	2005	19	
	2006	19 1/2	
	2007	20	
	2008	20 1/2	
	2009	21	
	2010	21 1/2	
	2011	22	
	2012	22 1/2	52
	2013	23	
	2014	23 1/2	
	2015	24	
	2016	24 1/2	
	2017 και μετά	25	

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- Μητέρα ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΕΤΕ πριν την 1.1.1983, που το 2009 είχε συμπληρώσει 21 έτη ασφάλισης και είχε κατά το χρόνο αυτό ανήλικο παιδί → κατοχυρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του έτους που συμπλήρωσε το συντάξιμο χρόνο (του 2009), επομένως θα πάρει πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 50ό έτος της ηλικίας της.
- Μητέρα ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΕΤΕ πριν την 1.1.1983 που το 2012 έχει χρόνο ασφάλισης 21 ετών → δεν κατοχυρώνει δικαίωμα για πλήρη σύνταξη στο 50ό έτος της ηλικίας της (δεδομένου ότι, μέχρι 31/12/2012 δεν

είχε συμπληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο κατά το έτος 2012 των 22 $\frac{1}{2}$ ετών). Μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 52ου έτους της ηλικίας της (αφού συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης από 1/1/2013 και μετά), εφόσον έχει και ανήλικο παιδί κατά τη συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η ίδια ασφαλισμένη, η οποία, κατά το έτος 2010, είχε χρόνο ασφάλισης 19 ετών (δηλαδή, μεγαλύτερο των 5500 ημερών ή 18 ετών και 3 μηνών) και είχε και ανήλικο παιδί τότε, έχει κατοχυρώσει προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στις ασφαλισμένες μητέρες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας της ή μειωμένη με τη συμπλήρωση του 50ού).

Ι.α.1 Μητέρες 3 τουλάχιστον παιδιών

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων 3 τουλάχιστον παιδιών ή των πατέρων 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση και έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι 31/12/1982, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 20 ετών.

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται).

Όσον αφορά στους διαζευγμένους πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών, για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η παρ, 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης συμπληρώνεται από 1.1.2013 και εφεξής, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης καθορίζονται από τις κοινοποιούμενες διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.4, όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ή πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση) (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	20	ΑΟΗ
	2011		52
	2012		55
	2013 και μετά		67

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Μητέρα 3 παιδιών, ασφαλισμένη στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν την 1.1.1983, που συμπληρώνει 20 έτη ασφάλισης το 2012 → κατοχυρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του έτους αυτού και θα λάβει (πλήρη) σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της.

2. Πατέρας 3 παιδιών, διαζευγμένος, ασφαλισμένος πριν την 1.1.1983 στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ που έχει 20 έτη ασφάλισης το 2011 και έχει λάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών του κατά το ίδιο ή προγενέστερο έτος → κατοχυρώνει τις προϋποθέσεις που ισχύουν το 2011 και θα λάβει (πλήρη) σύνταξη με τη συμπλήρωση του 52ου έτους της ηλικίας του.

Ι.β Γυναίκες

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση απαιτούμενο όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία χωρίς να έχει και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης).

Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των **55** (για μειωμένη σύνταξη) ή των **60** (για πλήρη σύνταξη) ετών. Ειδικά για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας που μέχρι 31/12/2010 έχουν συμπληρώσει τον

απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το 55ο έτος της ηλικίας τους, για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Ειδικότερα:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	25	60	55
	2011		61	56
	2012		62	57
	2013 και μετά		67	62

Για τη συνταξιοδότηση των **γυναικών ασφαλισμένων** πριν την 1.1.1983, που έχουν χρόνο ασφάλισης **τουλάχιστον 15 ετών**, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των **60 ετών** (για πλήρη σύνταξη).

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	15	60
	2011		61
	2012		62
	2013 και μετά		67

Επισημαίνεται ότι η δυνατότητα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των μέχρι 31/12/1982 ασφαλισμένων στα τ. ειδικά ταμεία με 35 έτη ασφάλισης (για την πλήρωση της οποίας δεν απαιτούνταν όριο ηλικίας) δεν αλλάζει μετά την ισχύ του ν. 4093/2012. **Δηλαδή, οι πριν την 1.1.1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) στα τ. ειδικά ταμεία θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους και μετά το έτος 2012.**

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	35	ΑΟΗ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ πριν το 1983 η οποία έχει 25 έτη ασφάλισης και είναι 55 ετών κατά την 31^η/12/2010 → έχει θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη και έχει κατοχυρώσει το δικαίωμα για συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας της (εφόσον, βέβαια, δεν έχει λάβει μέχρι τότε μειωμένη σύνταξη).
2. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ πριν το 1983 η οποία έχει 25 έτη ασφάλισης και είναι 55 ετών κατά την 31^η/12/2012 → έχει κατοχυρώσει το δικαίωμα για λήψη μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57ου έτους της ηλικίας της ή για λήψη πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας της.
Σε περίπτωση μειωμένης σύνταξης, η μείωση αντιστοιχεί σε $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για πλήρη σύνταξη (67), σε καμία όμως περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει τα 5 έτη.
3. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ πριν το 1983, η οποία έχει 25 έτη ασφάλισης και είναι 54 ετών το 2012 → δεν κατοχυρώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης την 31^η/12/2012. Μπορεί να λάβει μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας της ή πλήρη με τη συμπλήρωση του 67ου.

Ι.γ Άνδρες

Για τη συνταξιοδότηση των ανδρών που έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι 31/12/1982 και για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών χωρίς να έχει και την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία.

Σημειώνεται ότι για την περίπτωση συνταξιοδότησης ανδρών ασφαλισμένων πριν το 1983 με 15 έτη ασφάλισης δεν κατοχυρώνεται το δικαίωμα συνταξιοδότησης (δηλαδή σε κάθε χρονική στιγμή, για τη συνταξιοδότηση αυτής της κατηγορίας απαιτείται η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης 15 ετών και του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας).

Για τις περιπτώσεις όπου το δικαίωμα συνταξιοδότησης κατοχυρώνεται από 1/1/2013 και εφεξής, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης καθορίζονται από τις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.4, όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι πριν το 1983)	μέχρι 31/12/2012	25	65 (πλήρης σύνταξη) 60 (μειωμένη σύνταξη)
	από 1/1/2013 και μετά		67 (πλήρης σύνταξη) 62 (μειωμένη σύνταξη)
	μέχρι 31/12/2012	15	65
	από 1/1/2013 και μετά		67

Επισημαίνεται ότι η δυνατότητα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των μέχρι 31/12/1982 ασφαλισμένων στα τ. ειδικά ταμεία με 35 έτη ασφάλισης (για την πλήρωση της οποίας δεν απαιτούνταν όριο ηλικίας) δεν αλλάζει μετά την ισχύ του ν. 4093/2012. Δηλαδή, οι πριν το 1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναίκες) στα τ. ειδικά ταμεία θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους και μετά το έτος 2012.

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ	35	ΑΟΗ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν την 1/1/1983, που είναι 57 ετών το έτος 2012 και συμπληρώνει 29 έτη ασφάλισης την 31^η/12/2012 → έχει θεμελιώσει δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του ή για μειωμένη με τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Ο ασφαλισμένος αυτός, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με (πλήρη) σύνταξη με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης (το 2018) ανεξάρτητα από την ηλικία του.

II. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1983 – 1992

II.α Μητέρες ανήλικων παιδιών

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ασφαλισμένων για πρώτη φορά κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1983 έως 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 25 ετών.

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων υπάρχει η δυνατότητα **συνταξιοδότησης με αναστολή** (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης).

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η **θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση απαιτούμενο όριο ηλικίας.
- * η **κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης** προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας).

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις που αφορούν στη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την περίοδο 1983-1992 έχουν εφαρμογή και στους χήρους πατέρες ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, όπως καθορίζονται και από τις κοινοποιούμενες διατάξεις υποπαραγράφου ΙΑ.4, εμφανίζεται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι κατά την περίοδο 1/1/1983-31/12/1992)	2010	25	50	--
	2011		52	50
	2012		55	53
	2013 και μετά		67	62

Επισημαίνεται ότι για τις μητέρες ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένες των τ. Ειδικών Ταμείων οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά (δεν αφορά το τ. ΤΣΠ-ΗΣΑΠ, επειδή στο καταστατικό του δεν υπήρχαν διατάξεις για μητέρες) εφαρμόζεται και η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει τον προβλεπόμενο χρόνο ασφάλισης των 18 ετών και 3 μηνών (5.500 ημερών), όπως φαίνεται στον πίνακα:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992) (πλην ΤΣΠ-ΗΣΑΠ)	2010	18 έτη & 3 μήνες	55	50
	2011		57	52
	2012		60	55
	2013 και μετά		67	62

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων δεν υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Μητέρα ασφαλισμένη στο ΤΑΠ-ΔΕΗ το 1989, που το 2012 έχει συμπληρώσει 23 έτη ασφάλισης, έχει κατά το χρόνο αυτό ανήλικο παιδί και είναι 52 ετών → κατοχυρώνει δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης με προϋποθέσεις που αντιστοιχούν στο έτος 2012, μόνο εάν αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο ασφάλισης 2 ετών, οπότε μπορεί να λάβει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της ή μειωμένη με τη συμπλήρωση του 53ου.

Εάν δεν αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο ασφάλισης, θα λάβει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας της ή μειωμένη στο 62ο.

2. Μητέρα ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΕΤΕ το 1992, που το 2013 συμπληρώνει 21 έτη ασφάλισης, έχει ανήλικο παιδί και είναι 50 ετών → επειδή η ασφαλισμένη αυτή το 2011, είχε χρόνο ασφάλισης 19 ετών (δηλαδή, μεγαλύτερο των 5500 ημερών ή 18 ετών και 3 μηνών) και είχε και ανήλικο παιδί τότε, έχει κατοχυρώσει προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του έτους 2012 (προϋποθέσεις ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) με πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 57ου έτους της ηλικίας της (ή με τη συμπλήρωση του 52ου για λήψη μειωμένης σύνταξης).

II.α.1 Μητέρες 3 τουλάχιστον παιδιών

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων 3 τουλάχιστον παιδιών ή των πατέρων 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση, και έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1983 έως 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 20 ετών.

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών, σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών, σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται).

Όσον αφορά στους διαζευγμένους πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών, για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η παρ. 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008.

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όπως διαμορφώνονται μετά και από τις κοινοποιούμενες διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.4, εμφανίζεται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ή πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση) (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	20	ΑΟΗ
	2011		52
	2012		55
	2013 και μετά		67

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Μητέρα 3 παιδιών, ασφαλισμένη στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ το 1992, που συμπληρώνει 20 έτη ασφάλισης το 2012 → κατοχυρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του έτους αυτού και θα λάβει (πλήρη) σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της.
2. Πατέρας 3 παιδιών, διαζευγμένος, ασφαλισμένος το 1991 στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ που έχει 20 έτη ασφάλισης το 2011 και έχει λάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών του κατά το ίδιο ή προγενέστερο έτος → κατοχυρώνει τις προϋποθέσεις που ισχύουν το 2011 και θα λάβει (πλήρη) σύνταξη με τη συμπλήρωση του 52ου έτους της ηλικίας του.

II.β Γυναίκες

Για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη έχει συμπληρώσει την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία χωρίς να έχει και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης).

Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των **55** (για μειωμένη σύνταξη) ή των **60** (για πλήρη σύνταξη) ετών. Ειδικά για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας που μέχρι 31/12/2010 έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το 55ο έτος της ηλικίας τους, για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Ειδικότερα:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	25	60	55
	2011		61	56
	2012		62	57
	2013 και μετά		67	62

Για τη συνταξιοδότηση των γυναικών ασφαλισμένων πριν την 1.1.1993, που έχουν χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών, το απαιτούμενο όριο ηλικίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης της ηλικίας των 60 ετών (για πλήρη σύνταξη). Ειδικότερα :

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	15	60
	2011		61
	2012		62
	2013 και μετά		67

Επιπλέον, οι γυναίκες - ασφαλισμένες κατά την περίοδο 1983-1992, δύνανται να συνταξιοδοτηθούν με προϋποθέσεις που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992) που δεν έχουν 37 έτη ασφάλισης πριν το 2011	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ από το 1985, η οποία έχει 25 έτη ασφάλισης και είναι 55 ετών το 2010 → έχει θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη και έχει κατοχυρώσει το δικαίωμα για συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας της (εφόσον, βέβαια, δεν έχει λάβει μέχρι τότε μειωμένη σύνταξη).
2. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ από το 1987 η οποία έχει 25 έτη ασφάλισης και είναι 56 ετών το 2012 → έχει θεμελιώσει δικαίωμα για λήψη μειωμένης σύνταξης. Μπορεί να λάβει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας της (εφόσον, βέβαια, δεν έχει λάβει μέχρι τότε μειωμένη σύνταξη).
Σε περίπτωση μειωμένης σύνταξης, η μείωση αντιστοιχεί σε $\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για πλήρη σύνταξη (67), σε καμία όμως περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει τα 5 έτη.
3. Γυναίκα, ασφαλισμένη στο τ. ΤΣΠ-ΤΕ από το 1985 η οποία έχει 27 έτη ασφάλισης και είναι 54 ετών το 2012 → δεν κατοχυρώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης την 31^η/12/2012. Μπορεί να λάβει μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας της ή πλήρη με τη συμπλήρωση του 67ου.

II.γ Άνδρες

Για τη συνταξιοδότηση των ανδρών που έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά κατά την περίοδο 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992 και για τα έτη μέχρι και το 2012,

- * η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει τόσο τον χρόνο ασφάλισης όσο και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται.
- * η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 25 ετών χωρίς να έχει και την κατά περίπτωση απαιτούμενη ηλικία. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης).

Σημειώνεται ότι για την περίπτωση συνταξιοδότησης ανδρών ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1/1/1983 - 31/12/1992 με 15 έτη ασφάλισης δεν κατοχυρώνεται το δικαίωμα συνταξιοδότησης (δηλαδή σε κάθε χρονική στιγμή, για τη συνταξιοδότηση αυτής της κατηγορίας απαιτείται η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης 15 ετών και του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας).

Για τη συνταξιοδότηση της κατηγορίας αυτής των ασφαλισμένων, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης καθορίζονται μετά και από τις κοινοποιούμενες διατάξεις της υποπερίπτωσης ΙΑ.4, όπως εμφανίζεται στους επόμενους πίνακες:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένοι κατά την περίοδο 1983-1992)	μέχρι 31/12/2012	25	65 (πλήρης σύνταξη) 60 (μειωμένη σύνταξη)
	από 1/1/2013 και μετά		67 (πλήρης σύνταξη) 62 (μειωμένη σύνταξη)
	μέχρι 31/12/2012	15	65
	από 1/1/2013 και μετά		67

Επιπλέον, για τη συνταξιοδότηση των κατά την περίοδο 1983-1992 ανδρών ασφαλισμένων, οι απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι αυτές που αντιστοιχούν στο έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ (ασφαλισμένων κατά την περίοδο 1983-1992)	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013 και μετά	40	62

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ το 1990, που έχει 22 έτη ασφάλισης το 2012 → δεν κατοχυρώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/2012, οπότε θα λάβει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67ου έτους. Εναλλακτικά, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62ου έτους της ηλικίας του.
2. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ το 1985, ο οποίος το 2012 είναι 56 ετών και συμπληρώνει 27 έτη ασφάλισης → έχει κατοχυρώσει δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του.

III. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ 1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Για τη συνταξιοδότηση των μετά την 1^η/1/1993 ασφαλισμένων οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι ενιαίες για τους μισθωτούς ασφαλισμένους όλων των φορέων ασφάλισης.

III.α Μητέρες ανήλικων παιδιών

Για τη συνταξιοδότηση των από 1/1/1993 και μετά ασφαλισμένων αυτής μητέρων ή χήρων πατέρων, απαιτείται η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης 20 ετών και η ύπαρξη ανήλικου παιδιού, καθώς και η συμπλήρωση του 55ου/50ού έτους της ηλικίας (για πλήρη/μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα) μέχρι 31/12/2012 και του 67ου/62ου έτους της ηλικίας (για πλήρη/μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα) από 1/1/2013 και μετά.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	2010	20	55	50
	2011			
	2012			
	2013 και μετά		67	62

III.β Γυναίκες και άνδρες

Για τη συνταξιοδότηση των μετά την 1^η/1/1993 ασφαλισμένων οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι ενιαίες για τους μισθωτούς ασφαλισμένους όλων των φορέων ασφάλισης και ίδιες για άνδρες και γυναίκες. Για τη συνταξιοδότηση στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η συμπλήρωση του κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης **και** του αντίστοιχου έτους της ηλικίας, όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	μέχρι 31/12/2012	15	65	60
	από 1/1/2013 και μετά		67	62

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	1/1/2011 έως 31/12/2012	40	60
	από 1/1/2013 και μετά		62

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ :

Όπως είναι γνωστό, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν.2084/1992 ορίζεται ότι, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Κατόπιν τούτου, επισημαίνεται ότι οι μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των φορέων κύριας ασφάλισης, που εισάγονται με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ισχύουν και για τους αντίστοιχους φορείς επικουρικής ασφάλισης των ασφαλισμένων αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/10. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης τους, σε καμιά όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6-10-2011). Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/10 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/92, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/10.

Για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση, οι υπηρεσίες του Υπουργείου είναι στη διάθεσή σας.

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας ΚΑ
4. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Οικ.
5. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α.
6. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
7. Δ/νση Κ.Α.Μ. (Όλα τα Τμήματα)
8. ΗΡΙΑΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ση Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών
Τμήματα Α' και Β'

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Τ.Κ. : 101 10
Τηλ. : 210 – 3368124,-27,-28
210-336811-12

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Αθήνα, /11/2012

Αριθμ. πρωτ.: Φ.80000/οικ.27040 /1798

ΠΡΟΣ :

1) Γ.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. - ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Γενική Διεύθυνση
Ασφαλιστικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Παροχών
Αγ. Κωνσταντίνου 8,
102 41, Αθήνα

2) Φορείς Επικουρικής
Ασφάλισης αρμοδιότητας
Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης & Πρόνοιας

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

Λοιπούς φορείς κύριας ασφάλισης
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας
Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας

ΘΕΜΑ : Γνωστοποίηση δημοσίευσης ν. 4093/2012 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του.

Σας γνωρίζουμε ότι στο Φ.Ε.Κ. 222 τεύχος Α' δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012, στο άρθρο πρώτο, υποπαράγραφος ΙΑ.4 του οποίου εισάγονται από 1.1.2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ..

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

Με τις διατάξεις αυτές, από 1.1.2013, καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος **ως γενικό όριο ηλικίας το 67ο έτος και ελάχιστος χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη** (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης, από 1.1.2013, ως γενική προϋπόθεση πλήρους συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας. Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 1.1.2013 και εφεξής, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 1.1.2015 και εφεξής, προστιθέμενων, ταυτόχρονα, 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται, ότι τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όπως ισχύει.

β) Από 1.1.2013, όλα τα ισχύοντα κατά την 31^η.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται), των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων και β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης

αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα, προβλέπεται, ρητώς, ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα έως και 31.12.2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα, καθώς και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται - με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων - προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31.12.2012.

Διευκρινίζεται ότι **θεμελιωμένο δικαίωμα** υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος. **Κατοχυρωμένο δικαίωμα** είναι η δυνατότητα των ασφαλισμένων να συνταξιοδοτηθούν (δηλαδή να «κλειδώσουν») με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης του απαιτούμενου κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Αναλυτικά, για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες :

ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
(υπαχθέντες για πρώτη φορά στην ασφάλιση μέχρι και 31.12.1992)

1. Για τους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται λόγω **35ετίας**, οι μεταβολές που επέρχονται από 1.1.2013 στις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ.1, του άρθρου 10, του ν. 825/1978, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ.1, του άρθρου 143, του ν. 3655/2008 και την παρ. 1, του άρθρου 10, του ν.3863/2010 συνίστανται :

A. στον ανακαθορισμό του χρόνου ασφάλισης, ο οποίος από 1.1.2013 αναπροσαρμόζεται στα 12.000 ημερομίσθια.

B. στην αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, το οποίο από 1.1.2013 διαμορφώνεται στο 62^ο έτος.

Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης.

Η αύξηση του χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης αποτυπώνεται αναλυτικά κατ' έτος στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10500 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	12.000	62

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος/-η που το έτος 2012 έχει πραγματοποιήσει 10.500 ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά το ίδιο έτος, δηλαδή θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 59^{ου} έτους της ηλικίας και 11.100 ημερών ασφάλισης .

ii. Ασφαλισμένος/-η που συμπληρώνει από 1.1.2013 και εφεξής 10.500 ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν από το έτος αυτό και εφεξής, δηλαδή με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας και 12.000 ημερών ασφάλισης .

2. Για τους ασφαλισμένους/-ες που συνταξιοδοτούνται με **10.000 ημέρες ασφάλισης**, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παρ.1β, του άρθρου 28, του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παρ. 12 ,του άρθρου 10, του ν.3863/2010, συνίστανται στα ακόλουθα:

- α.** Ανακαθορίζονται από 1.1.2013 για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος τόσο το όριο ηλικίας όσο και ο συντάξιμος χρόνος που απαιτείται για τη λήψη πλήρους σύνταξης και
- β.** Ανακαθορίζεται από 1.1.2013 το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των ανδρών ασφαλισμένων.
Συγκεκριμένα :

α. Γυναίκες ασφαλισμένες :

Από 1.1.2013, το όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης αυξάνεται στο 62^ο και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης αυξάνεται στις 12.000 ημέρες.

Σε ό,τι αφορά τη λήψη μειωμένης σύνταξης, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας διαμορφώνεται στο 60^ο και, εν συνεχεία, το όριο αυτό σταδιακά προσαυξάνεται και καταργείται, μέσω της προσθήκης ενός εξαμήνου ανά έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10, του ν. 3863/2010.

Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ημερών ασφάλισης.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας, για πλήρη και μειωμένη σύνταξη, καθώς και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, για τις γυναίκες ασφαλισμένες, αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής κατάργησης
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58,5	56,5
2013	12.000	62	60
2014	12.000	62	60,5
2015	12.000	62	61
2016	12.000	62	61,5
2017	12.000	62	—

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 ημερών ασφάλισης, κάθε έτος, την αμέσως προηγούμενη πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 58,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2014, μπορεί να υποβάλει αίτηση σύνταξης με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας, προκειμένου για τη λήψη πλήρους σύνταξης ή του 60^{ου} έτους και μισό (60,5), προκειμένου για τη λήψη μειωμένης.

β. Άνδρες ασφαλισμένοι :

Το 63,5^ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 10.000 ημερών ασφάλισης μέχρι και 31.12.2012, ανακαθορίζεται από 1.1.2013, στο 67^ο, ενώ το 60^ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας μειωμένης συνταξιοδότησης με τον ίδιο χρόνο ασφάλισης, αυξάνεται από 1.1.2013 στο 62^ο. Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ημερών ασφάλισης.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη
2010	10.000	62	60
2011	10.000	63	60
2012	10.000	63,5	60
2013	10.000	67	62

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 ημερών ασφάλισης, κάθε έτος, την αμέσως προηγούμενη πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης όταν συμπληρώσει το 63,5 έτος της ηλικίας (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας όπως έχει διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).
- ii. Ασφαλισμένος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης από 1.1.2013 θα συνταξιοδοτηθεί στο 67^ο έτος της ηλικίας με πλήρες ποσό σύνταξης ή στο 62^ο με μειωμένο ποσό σύνταξης.

3. Για τις ασφαλισμένες του Ιδρύματος που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παρ.1^α, του άρθρου 28, του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τις παρ. 11 και 13, του άρθρου 10, του ν.3863/2010, αφορούν **στο όριο ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης, το οποία, από 1.1.2013, αυξάνονται, αντίστοιχα, στο 67^ο και 62^ο έτος.**

Οι γυναίκες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται πλήρη και μειωμένη σύνταξη, με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης, αντίστοιχα, του 60^{ου} και 55^{ου} έτους της ηλικίας.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους σύνταξης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης του 60 ^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη
2010	4.500	60
2011	4.500	61
2012	4.500	62
2013	4.500	67

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας για μειωμένη σύνταξη αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης του 55 ^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	62

Στο σημείο αυτό, υπενθυμίζουμε ότι οι ασφαλισμένες που είχαν θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος μέχρι και 31.12.2010 (δηλαδή που είχαν συμπληρώσει μέχρι αυτή την

ημερομηνία, τουλάχιστον το 55^ο έτος της ηλικίας και 4.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες και 100 τουλάχιστον ανά έτος την τελευταία 5ετία), διατηρούν ως προς τη λήψη πλήρους σύνταξης το 60^ο έτος της ηλικίας.

Επίσης υπενθυμίζουμε και το με αριθμ. πρωτ. Φ. 80000/3675/275/08.06.2012 (ΑΔΑ : Β4Λ1Λ-Β5Ξ) έγγραφο της υπηρεσίας μας, ως προς τον προσδιορισμό του ποσοστού της μείωσης για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας που υποβάλουν αίτηση για μειωμένη σύνταξη κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής προσαύξησης.

Εξυπακούεται ότι για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 η.α. ανά έτος την τελευταία 5ετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της από 1.1.2013 και μετά, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.
- iii. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012, μπορεί να υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας. Το ποσοστό της μείωσης για τη συγκεκριμένη ασφαλισμένη, μολονότι θα υπολογίζεται από το 67^ο έτος της ηλικίας, θα διατηρείται στα 60/200.
- iv. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της από το έτος 2013 και εφεξής, μπορεί να υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας. Το ποσοστό της μείωσης για τη συγκεκριμένη ασφαλισμένη, θα διατηρείται στα 60/200, αν η διαφορά της ηλικίας της κατά την υποβολή της αίτησης για μειωμένη σύνταξη και του 67^{ου} έτους της ηλικίας (απαιτούμενο όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη) είναι άνω των 5 ετών.

4. Για τους ασφαλισμένους/-ες που λαμβάνουν **δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.**, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παραγράφου 1, περ. 2, του άρθρου 27, του ν. 1902/1990, όπως ισχύουν με την αντικατάστασή τους με την παρ. 5, του άρθρου 42, του ν. 3996/2011, συνίστανται στην αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Έτσι, δεύτερη πλήρη σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγείται με την πραγματοποίηση 6.000 ημερών ασφάλισης και τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση διαμορφούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με όσα προβλέπουν οι κοινοποιούμενες διατάξεις.

Περαιτέρω και σε ό,τι αφορά τη λήψη δεύτερης, μειωμένης κατά 50%, σύνταξης, για τις γυναίκες ασφαλισμένες, με τη συμπλήρωση 4.800 ημερών ασφάλισης, για τις οποίες προβλεπόταν με το ν. 3863/2010, σταδιακή προσαύξηση του 60^{ου} έτους της ηλικίας στο 65^ο, σημειώνουμε ότι από 1.1.2013 και εφεξής, το απαιτούμενο όριο ηλικίας διαμορφώνεται στο 67^ο έτος. Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, με τη συμπλήρωση 4.800 ημερών ασφάλισης και του ορίου ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Η εξέλιξη των ορίων αυτών αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη λήψη δεύτερης μειωμένης κατά 50% σύνταξης	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται
2010	4.800	60
2011	4.800	61
2012	4.800	62
2013	4.800	67

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 και τουλάχιστον 4.800 ημέρες ασφάλισης, μπορεί να δικαιωθεί δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, όταν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας της.

ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της από 1.1.2013 και μετά και τουλάχιστον 4.800 ημέρες ασφάλισης, μπορεί να δικαιωθεί δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, όταν συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας της.

5. Για τις **μητέρες ανηλίκων παιδιών**, αυξάνονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης, όπως αυτά είχαν ανακαθοριστεί με την παράγραφο 17, περ. β', του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

ΈΤΟΣ συμπλήρωσης των 5.500 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για μειωμένη σύνταξη
2010	5.500	55	50
2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	67	62

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τις εν λόγω προϋποθέσεις, παρέχεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη συμπλήρωση των 5.500 ημερών ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη μητέρα που κατά το έτος 2012 συμπληρώνει 5.500 ημέρες ασφάλισης και συγχρόνως έχει ανήλικο παιδί, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας ή του 55^{ου} έτους για μειωμένη.

ii. Ασφαλισμένη μητέρα που συμπληρώνει από 1.1.2013 και εφεξής 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει συγχρόνως ανήλικο παιδί, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας ή του 62^{ου} έτους για μειωμένη.

6. Για τους ασφαλισμένους/ -ες, που συνταξιοδοτούνται με **10.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον 7.500 ημέρες στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα**, ανακαθορίζονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας για πλήρη και μειωμένη σύνταξη. Συγκεκριμένα, τα όρια ηλικίας που προβλέπονται από τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 , όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008 και την παρ.2 του άρθρου 10 του ν.3863/2010 ανακαθορίζεται σταδιακά από το **60^ο & 9 μήνες το 2013 για πλήρη σύνταξη στο 62^ο και από το 58^ο και 9 μήνες στο 60^ο για μειωμένη.**

Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξης με το όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον 7.500 ημέρες στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΈΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης, από τις οποίες 7.500 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που θα απαιτηθούν για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		για πλήρη	για μειωμένη
2010	10.500	55	53
2011	10.500	55 & 9μήνες	53 & 9 μήνες
2012	10.500	56 & 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013	10.500	60 & 9 μήνες	58 & 9 μήνες
2014	10.500	61 & 6 μήνες	59 & 6 μήνες
2015	10.500	62	60

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος που το έτος 2012 έχει πραγματοποιήσει 10500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 7.500 τουλάχιστον στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 56^{ου} έτους & 6 μηνών για πλήρη σύνταξη και του 54^{ου} έτους & 6 μηνών για μειωμένη.
- ii. Ασφαλισμένος που το έτος 2015 θα πραγματοποιήσει 10500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 7.500 τουλάχιστον στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα δικαιούται σύνταξη, με τη συμπλήρωση του 62^{ου} για πλήρη σύνταξη και του 60^{ου} για μειωμένη.

7. Για τις γυναίκες ασφαλισμένες που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, εναρμονίζεται, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης με το ισχύον - σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης παραγράφου - όριο ηλικίας για τους άνδρες ασφαλισμένους στον ΚΒΑΕ, δηλαδή το 62^ο.

Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξης με το όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 τουλάχιστον να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Το όριο ηλικίας, όπως σταδιακά διαμορφώνεται, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης*	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4500	55
2011	4500	56
2012	4500	57
2013	4500	62

* εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης από το έτος 2013 και εφεξής, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας .

8. Για τους ασφαλισμένους /ες που συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις των β.δ. 7/65, β.δ. 649/68 και του άρθρου 19, του ν.2703/99, ανακαθορίζεται, σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2013, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις αυτές όριο ηλικίας για λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης, του ιπτάμενου προσωπικού, του προσωπικού εδάφους των αεροπορικών επιχειρήσεων, καθώς και του προσωπικού της Olympic Catering.

Συγκεκριμένα, από 1.1.2013, για το ως άνω προσωπικό ορίζεται το 61^ο έτος της ηλικίας για χορήγηση πλήρους σύνταξης και το 56^ο για μειωμένη, αυξάνεται, δε, το 2014 και μέχρι τη συμπλήρωση του 62^{ου} και του 57^{ου} έτους αντίστοιχα.

Επισημαίνεται, ότι όπου από τις διατάξεις των β.δ. 7/65 και 649/68 και του άρθρου 19, του ν.2703/99, προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2013, καθορίζεται το 61^ο έτος της ηλικίας και ,το 2014, το 62^ο έτος.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης αποτυπώνεται στους παρακάτω πίνακες:

ΑΝΔΡΕΣ ΠΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	48	43
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ - ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΠΤΗΣΗΣ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	58	53
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ- ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΠΤΗΣΗΣ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ –ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΠΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011		55
2012		56
2013		61
2014		62

ΑΝΔΡΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ή ΤΗΣ ΥΠΑ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	58	53
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ή ΤΗΣ ΥΠΑ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	9000	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	9000	55
2012	9000	56
2013	9000	61
2014	9000	62

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	7500	55
2012	7500	56
2013	7500	61
2014	7500	62

**ΑΝΔΡΕΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	60	55
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	55	50
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

**ΑΝΔΡΕΣ –ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	9000	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	9000	55
2012	9000	56
2013	9000	61
2014	9000	62

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ –ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΔΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)**

(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	7500	55
2012	7500	56
2013	7500	61
2014	7500	62

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπληρώνει το έτος 2012, τις απαιτούμενες 4500 ημέρες ασφάλισης με την ιδιότητα του **προσωπικού εδάφους αεροπορικών επιχειρήσεων**, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας το οποίο ισχύει για το 2012 και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 56^{ου} έτους της ηλικίας και μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 51^{ου} έτους.
- ii. Ασφαλισμένος, ο οποίος θα συμπληρώσει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, με την ιδιότητα του **προσωπικού εδάφους αεροπορικών επιχειρήσεων το 2014**, θα δικαιωθεί σύνταξης στο όριο ηλικίας που ισχύει το έτος αυτό, δηλ. θα δικαιωθεί πλήρους ή μειωμένης σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 62^ο έτος και 57^ο έτος αντίστοιχα.
- iii. Ασφαλισμένος, ο οποίος πραγματοποίησε το 2011, 7500 ημέρες ασφάλισης **ως ιπτάμενο προσωπικό**, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας που ισχύει για το συγκεκριμένο έτος και θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας.
- iv. Ασφαλισμένος, ο οποίος θα συμπληρώσει το 2014, τις 7500 ημέρες ασφάλισης **ως ιπτάμενο προσωπικό**, θα κατοχυρώσει τα όρια ηλικίας του έτους αυτού και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

9. Για τους ασφαλισμένους/-ες του **Ιδρύματος**, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης αυξάνεται από το 65^ο έτος της ηλικίας στο 67^ο και για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, από το 60^ο έτος της ηλικίας στο 62^ο. Για τη λήψη, δε, μειωμένης σύνταξης, απαιτείται, από τις συνολικά 4.500 ημέρες ασφάλισης, να έχουν πραγματοποιηθεί και 100 τουλάχιστον ημέρες ανά έτος, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

ΕΤΟΣ υποβολής της αίτησης για σύνταξη	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	4.500	65	60
2013	4.500	67	62

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη έως 31.12.2012, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας.
- ii Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη από 1.1.2013 και εφεξής, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας.

10. Για τους άνδρες ασφαλισμένους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (BAE), που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, εκ των οποίων, τουλάχιστον **3.600 σε BAE**

και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, το όριο ηλικίας, από 1.01.2013, αυξάνεται από το 60^ο στο 62^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
		2012
2013	4500	62

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος, ο οποίος το 2012 συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση που συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης μετά την 1.01.2013 (εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας) δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

11. Για τους ασφαλισμένους-ες, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3600 σε βαριές οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες** και από αυτές, 1000 τα τελευταία 13 έτη από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ή με **4500 ημέρες ασφάλισης όλες σε οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες**, εκ των οποίων οι 500 τα τελευταία 13 έτη από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης (ν. 1543/85 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), τα όρια ηλικίας αυξάνονται από 1.01.2013, για τους μεν άνδρες στο 60^ο έτος, για τις δε γυναίκες στο 55^ο.

ΑΝΔΡΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
		2012
2013	4500	60

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
		2012
2013	4500	55

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης σε οικοδομικές εργασίες το 2013 και εφεξής, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας.

12. Για τους ασφαλισμένους/ες του Ιδρύματος (προσωπικό Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης) οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με **4500 ημέρες ασφάλισης** εκ των οποίων οι **3600 στις ειδικότητες του ν.1694/87 (υπηρεσίες υγιεινής – καθαριότητας)** - και από αυτές

1000 την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης , το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013 από το 58^ο στο 60^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	58
2013		60

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος, ο οποίος έχει συμπληρώσει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης το 2012, δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 58^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012. Στην περίπτωση που το συμπληρώνει μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης στις ως άνω εργασίες το 2013 και εφεξής, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας.

13. Για τους ασφαλισμένους του Ιδρύματος, εργαζόμενους στην επιφάνεια μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, που συνταξιοδοτούνται με **4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3600** σε εργασίες μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων (ν.2335/95), τα όρια ηλικίας από 1.01.2013 αυξάνονται για τους μεν άνδρες από το 60^ο στο 62^ο έτος, για τις δε γυναίκες από το 55^ο στο 57^ο έτος.

ΑΝΔΡΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	60
2013		62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	55
2013		57

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος, που συμπληρώνει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξης στο 60^ο έτος της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως και 31.12.2012. Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 60^ο έτος μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης το 2013, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται από 1.01.2013 και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.

14. Για τους ασφαλισμένους/-ες, που συνταξιοδοτούνται με **4.050 ημέρες ασφάλισης σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων** (αρ.20, του ν. 997/79), τα όρια ηλικίας αυξάνονται από 1.01.2013, από το 55^ο στο 57^ο έτος της ηλικίας και για όσους συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης αποκλειστικά σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων** (αρ. 10, του ν. 1654/86), από το 50^ο στο 52^ο έτος της ηλικίας.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4050	55
2013		57

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	50
2013		52

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπλήρωσε τις **4050** ημέρες ασφάλισης το 2011, δικαιούται σύνταξης στο 55^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 55^ο έτος μετά την 1.01.2013, το όριο ηλικίας αυξάνεται κατά 2 έτη και ως εκ τούτου ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος, θα δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.

ii. Ασφαλισμένη, που συμπληρώνει τις **4500** ημέρες ασφάλισης αποκλειστικά σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων το έτος 2013, θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας.

15. Για τους ασφαλισμένους/-ες, ηθοποιούς μελοδραματικού θεάτρου και μουσικούς πνευστών οργάνων του Π.Δ 212/84, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600** σε μία από τις ανωτέρω ιδιότητες και από αυτές, 1.000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνεται το όριο ηλικίας, από 1.01.2013, από το 50^ο στο 52^ο έτος

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	50
2013		52

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπληρώνει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3600 ημέρες ασφάλισης το 2012, λ.χ με την ιδιότητα του ηθοποιού μελοδραματικού θεάτρου, δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 50^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 50^ο έτος μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας.

16. Για τους ασφαλισμένους/-ες, χορευτές/-τριες (π.δ 212/84), που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600 με την ως άνω ιδιότητα και από αυτές 1000

τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνεται από 1.01.2013 το όριο ηλικίας, από το 48^ο στο 50^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	48
2013		50

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3600 με την ιδιότητα της χορεύτριας το 2013, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας.

17. Για τους ασφαλισμένους/ες του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600 με τις ιδιότητες των **ηθοποιών θεάτρου πρόζας και μουσικών, υποβόλων και μουσικών εγχόρδων και κρουστών οργάνων, τεχνικών θεάτρου και κινηματογράφου, προσωπικού σκηνής** (ν.1210/81) και από αυτές, 1.000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνονται από 1.01.2013 τα όρια ηλικίας, στους μεν άνδρες , από το 60^ο στο 62^ο έτος, στις δε γυναίκες, από το 55^ο στο 57^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
2012	4500	60	55
2013		62	57

ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
(υπαχθέντες για πρώτη φορά στην ασφάλιση από 1.1.1993 και εφεξής)

1. Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις ανακαθορίζεται για τους νέους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., το προβλεπόμενο από τις διατάξεις της παρ. 10, του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όριο ηλικίας.

Συγκεκριμένα, οι ασφαλισμένοι/-ες της κατηγορίας αυτής, από 1.1.2013, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	1/1/2011 έως 31/12/2012	40	60
	από 1/1/2013 και μετά		62

2. Για τις μητέρες ανηλίκων παιδιών, αυξάνονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης, όπως αυτά είχαν ανακαθοριστεί με την παράγραφο 17, περ. ε', του άρθρου 10, του ν.3863/2010, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για μειωμένη σύνταξη
2010	6.000	55	50
2011	6.000	55	50
2012	6.000	55	50
2013	6.000	67	62

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη που υποβάλει αίτηση για συνταξιοδότηση ως μητέρα ανηλίκου κατά το έτος 2012, πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης συγχρόνως να έχει συμπληρώσει 6.000 ημέρες ασφάλισης και το 55^ο έτος της ηλικίας, για πλήρη σύνταξη ή το 50^ο έτος, για μειωμένη και να έχει και ανήλικο παιδί.

ii. Ασφαλισμένη που υποβάλει αίτηση για συνταξιοδότηση ως μητέρα ανηλίκου από το έτος 2013 και εφεξής, πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης συγχρόνως να έχει συμπληρώσει 6.000 ημέρες ασφάλισης και το 67^ο έτος της ηλικίας, για πλήρη σύνταξη ή το 62^ο έτος, για μειωμένη και να έχει και ανήλικο παιδί.

3. Για τους ασφαλισμένους/-ες του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.1.2013, από το 65^ο έτος της ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης στο 67^ο και από το 60^ο έτος της ηλικίας, για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, στο 62^ο.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	4.500	65	60
2013	4.500	67	62

Στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική πρόσθετη προϋπόθεση των 750 ημερών ασφάλισης τουλάχιστον, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη έως 31.12.2012, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη από 1.1.2013 και εφεξής, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας.

4. Για τους ασφαλισμένους-ες, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 σε βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα** (άρθρο 24, παρ.3, του ν. 2084/1992) , το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 60^ο στο 62^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	60
2013	4500	62

Παράδειγμα:

Ασφαλισμένος/η, που συμπληρώνει 4.500 τουλάχιστον ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3375 σε ΒΑΕ (άρθρο 24 παρ.3 του ν.2084), έως 31.12.2012 δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 60^ο έτος της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως και 31.12.2012. Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 60^ο έτος μετά την 1.01.2013, το όριο ηλικίας αυξάνεται κατά 2 έτη και ως εκ τούτου ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

5. Για τους ασφαλισμένους/-ες του Ιδρύματος (ηθοποιοί μελοδραματικού θεάτρου, μουσικού θεάτρου και θεάτρου πρόζας, μουσικοί εγχόρδων, κρουστών και πνευστών οργάνων, τεχνικοί θεάτρου και κινηματογράφου, υποβολείς, προσωπικό σκηνής, χορευτές, προσωπικό καθαριότητας των Ο.Τ.Α., οικοδόμοι, προσωπικό αεροπορικών εταιρειών, πτυχιούχοι χειριστές αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές εργασίες) που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 στην ασφάλιση των αντίστοιχων ειδικοτήτων (άρθρο 24, παρ.3 και 4, του ν.2084/1992), το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 60^ο στο 62^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	60
2013	4500	62

6. Για τους ασφαλισμένους-ες, εργαζόμενους στις υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 σε υπόγειες στοές μεταλλείων –λιγνιτωρυχείων (άρθρο 24, παρ.5, ν. 2084/1992), το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 55^ο για πλήρη σύνταξη στο 57^ο έτος και από το 50^ο, για μειωμένη σύνταξη, στο 52^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2012	4500	55	50
2013		57	52

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος/η, που θα συμπληρώσει το έτος 2013 , 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.375 σε υπόγειες στοές μεταλλείων λιγνιτωρυχείων, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους και μειωμένης με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους αντίστοιχα.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ :

Όπως είναι γνωστό, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν.2084/1992 ορίζεται ότι, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Κατόπιν τούτου, επισημαίνεται ότι οι μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των φορέων κύριας ασφάλισης, που εισάγονται με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ισχύουν και για τους αντίστοιχους φορείς επικουρικής ασφάλισης των ασφαλισμένων αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/10. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης τους, σε καμιά όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6-10-2011). **Αντίθετα**, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν από το άρθρο 10 του ν. 3863/10 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/92, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/10.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε να προβείτε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε να γνωστοποιηθούν άμεσα οι κοινοποιούμενες διατάξεις στα κατά τόπους υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. και να είναι δυνατή, στη συνέχεια, η πλήρης ενημέρωση των ασφαλισμένων,

αναφορικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τους και την κατοχύρωση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων .

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΔΕΔΟΥΛΗ

Εσωτερική κοινοποίηση :

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) Γραφείο Γεν. Γραμματέα
- 3) Γραφεία Γενικών Δ/ντών Κ.Α. και Δ.Υ.
- 4) Όλες τις Δ/σεις
& το Τμήμα Διαδοχικής
Ασφάλισης της Γ.Γ.Κ.Α.
- 5) Δ/ση Κ.Α.Μ., Τμήματα Α', Β', Γ' και Δ'
- 6) ΙΡΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΤΑΧ.Δ/ΝΣΗ: ΣΤΑΔΙΟΥ 29

ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Φ. Γκίκα

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 210-3368128

TELEFAX : 210- 3368124

Αθήνα, /11/2012
Αριθ. Πρωτ. Φ.80000/27047/1800

ΠΡΟΣ: Όλους τους Ασφαλιστικούς
Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης,
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας &
Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων του ν. 4093/2012 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222 Α'/12-11-2012 δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Σταθερότητας – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016». Με την υποπαράγραφο ΙΑ.6. περιπτώσεις 1,9,10,11 του ανωτέρω νόμου ρυθμίζονται σημαντικά ασφαλιστικά θέματα. Για την εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες:

ΙΑ6. περ.1.

Ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών ασφαλισμένων.

Με τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής εναρμονίζεται το ανώτατο όριο (πλαφόν) ασφαλιστέων αποδοχών των παλαιών μισθωτών ασφαλισμένων (υπαχθέντων για πρώτη φορά στην ασφάλιση μέχρι 31.12.1992) με εκείνες των νέων μισθωτών ασφαλισμένων (υπαχθέντων για πρώτη φορά στην ασφάλιση από 1.1.1993 και εφεξής).

Ειδικότερα :

Για τους νέους ασφαλισμένους : σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 , παρ. 2^α του ν. 2084/92 , όπως ίσχυαν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 3232/2004 καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 2084/92, η εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας, γήρατος και θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς υπολογίζεται επί των αποδοχών των ασφαλισμένων , οι οποίες κατά μήνα δεν μπορούν να

υπερβαίνουν το δπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) , αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. Έτσι , για τους νέους ασφαλισμένους το ανώτατο όριο των **κατά μήνα** ασφαλιστέων αποδοχών έχει διαμορφωθεί για το έτος 2012 ως εξής : $693,35 \times 8 = 5.546,8$ ευρώ

Για τους παλιούς ασφαλισμένους :

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 2 του α.ν. 1846/51 , όπως ισχύει , οι εισφορές για κάθε ημέρα εργασίας καταβάλλονται για αποδοχές μέχρι του ανώτατου ορίου του ημερήσιου μισθού της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης , όπως αυτή ισχύει κάθε φορά . Έτσι , για τους παλαιούς ασφαλισμένους το ανώτατο όριο των **κατά μήνα** ασφαλιστέων αποδοχών έχει διαμορφωθεί για **μέχρι 11.11.2012** ως εξής : $25 \times 97,21 = 2430,25$ ευρώ.

Σε άλλους φορείς ασφάλισης μισθωτών το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών ποικίλλει , αφού σε κάποιους δεν υπάρχει πλαφόν (ενδεικτικά : ΤΣΠ-ΕΤΕ, ΤΣΠ-ΑΤΕ, ΤΑΠ-ΙΑΤ, ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, ΤΑΠ-ΟΤΕ, ΤΣΠ-ΗΣΑΠ, Τράπεζα της Ελλάδος) ενώ σε άλλους φορείς τίθενται διάφορα πλαφόν (ενδεικτικά : ΤΑΠ-ΔΕΗ:4.544,83 ευρώ).

Με την κοινοποιούμενη διάταξη προβλέπεται : α) **ότι σε όσους φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης** το ανώτατο όριο (πλαφόν) ασφαλιστέων αποδοχών των παλαιών μισθωτών ασφαλισμένων είναι **χαμηλότερο** από το αντίστοιχο των νέων ασφαλισμένων , **τούτο εξισώνεται** . Παράλληλα , λαμβάνεται μέριμνα ώστε όπου το πλαφόν είναι υψηλότερο ή δυνητικά υψηλότερο τούτο εξακολουθεί να ισχύει .

Έτσι , μετά την ψήφιση του ν. 4093/12 , για παράδειγμα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , η εισφορά για κάθε ημέρα εργασίας καταβάλλεται πλέον επί αποδοχών μέχρι του 1/25 του δπλασίου του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) , αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων, δηλαδή μέχρι ημερήσιου μισθού : $5.546,8 : 25 = 221,87$ ευρώ. Ανάλογα εφαρμόζεται η διάταξη για μηνιαίο μισθό : πλέον το ανώτατο όριο (πλαφόν) ασφαλιστέων αποδοχών είναι 5.546,8 ευρώ.

Αντίθετα, για φορείς που ως ασφαλιστές αποδοχές ορίζονταν **οι πάσης φύσεως αποδοχές**, τούτο εξακολουθεί να ισχύει, δεδομένου ότι οι αποδοχές αυτές δύνανται και να υπερβαίνουν το νέο πλαφόν της κοινοποιούμενης διάταξης.

Τέλος , σε περιπτώσεις φορέων που οι ασφαλιστές αποδοχές ορίζονται ως σταθερό ποσό (π.χ. ΤΑΙΣΥΤ/Τομέας ΑΕΤ : $10\% \times 75$ πλάσιο ΗΑΕ 31.12.2011) , αυτές εξακολουθούν ως έχουν.

Επισημαίνουμε, τέλος , ότι η διάταξη τυγχάνει άμεσης εφαρμογής , καθώς ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΙΑ6. περ. 9,10,11**Κατάργηση εργοδοτικής εισφοράς υπέρ ΟΕΚ και ΟΕΕ**

Με τις διατάξεις των περιπτώσεων αυτών καταργείται η εργοδοτική εισφορά υπέρ των καταργηθέντων πλέον Οργανισμού Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) συνολικού ποσοστού 1,10% (0,35% και 0,75%) . Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή από 1.11.2012.

Εσωτ. Διανομή :

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν/. Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
4. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Οικονομικών Υπηρεσιών
5. Όλες τις Δ/νσεις ΓΓΚΑ
6. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
7. ΗΡΙΑΔΑ

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ**Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Αθήνα, - 11- 2012

Αριθ.Πρ.Φ 10070/οικ. 27093 /1799

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ.ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΠΡΟΣ: Όπως ο πίνακας διανομής

ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝ.ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡ.ΑΣΦΑΛ.ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Ταχ.Δ/νση: Σταδίου 29

Ταχ.Κώδικας:10110

Πληροφορίες: Πλ.Μαλισιώβα

Τηλέφωνα:210-3368121

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων του ν.4093/2012 και παροχή οδηγιών προς τους Τομείς Σύνταξης και Ασφάλισης του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ Α΄ 222/12-11-2012 δημοσιεύθηκε ο νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», στο άρθρο πρώτο υποπαράγραφος ΙΑ 4 του οποίου εισάγονται από 1.1.2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των Τομέων του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ.

Γενικές Παρατηρήσεις:

Με τις διατάξεις αυτές από 1/1/2013 καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως γενικό όριο ηλικίας το 67ο έτος και ελάχιστος χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης από 1/1/2013 ως γενική προϋπόθεση πλήρους συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62ου έτους της ηλικίας. Επιπλέον με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 1.1.2013 και εφεξής εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, όπως διαμορφώνονται, ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 1.1.2015 και εφεξής, προστιθέμενων ταυτόχρονα 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια

ηλικίας. Διευκρινίζεται ότι, τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, όπως ισχύει.

β) Από 1.1.2013 όλα τα ισχύοντα την 31.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται) των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων και β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου, που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα προβλέπεται ρητώς ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα έως 31.12.2012 και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται-με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων- προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31.12.2012.

Διευκρινίζεται ότι **θεμελιωμένο δικαίωμα** υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται) που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος. **Κατοχυρωμένο δικαίωμα** είναι η δυνατότητα των ασφαλισμένων να συνταξιοδοτηθούν (δηλαδή να «κλειδώσουν») με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης του απαιτούμενου κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων και για την ενημέρωση των ασφαλισμένων σας, ακολουθούν ανά Τομέα Ασφάλισης και ανά προϋπόθεση συνταξιοδότησης πίνακες και παραδείγματα:

ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ (μέχρι 31-12-1992)

I. Τομέας Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

1. **Προϋπόθεση τριακονταπεντετίας:** Υπενθυμίζεται ότι ο ν. 3863/2010 επέφερε αλλαγές στους από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους άνδρες και γυναίκες του Τομέα και διατήρησε το

δικαίωμα συνταξιοδότησης χωρίς όριο ηλικίας για τους μέχρι 31-12-1982. Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις: α. οι ασφαλισμένοι (άνδρες – γυναίκες) για πρώτη φορά μέχρι την 31-12-1982 συνεχίζουν να θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με 35 έτη ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας, β. από 1-1-2013 το όριο ηλικίας και ο χρόνος ασφάλισης για τους από 1-1-1983 και μέχρι 31-12-1992 ασφαλισθέντες, ανακαθορίζονται ως εξής:

Πίνακας 1: Άνδρες – γυναίκες

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟ 1-1-1983 ΕΩΣ 31- 12-1992)	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	58
2011	36	58	
2012	37	59	
2013	40	62	
2014			
2015			

Έτσι, από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 καταλαμβάνονται όσοι συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν, κατά περίπτωση, το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη γεννημένη το 1954 που το 2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνεχίζει να απασχολείται χωρίς διακοπή και το 2012, οπότε και συμπληρώνει 36 έτη ασφάλισης το έτος αυτό, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα (έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας, με βάση τις προϋποθέσεις του 2011, όπως ισχύουν μετά τον ν. 3863/2010), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν η ασφαλισμένη επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 έχει συμπληρώσει 30 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 5 πλασματικών ετών, **κατοχυρώνει** δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2α. Άνδρες με 20 ή 25 έτη ασφάλισης.

Πίνακας 2.

ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	20 ή 25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι συμπληρώνουν **το 60^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60ου) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Άνδρας που το 2011 συμπλήρωσε το 60^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 20 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος ηλικίας, **κατοχυρώνει** τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης.

2β. Γυναίκες με 20ετία.

Πίνακας 3

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	20	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
2018	67		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν **το 55^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την

συμπλήρωση ορίου ηλικίας (55ου) και όχι χρόνου ασφάλισης. Από την ημερομηνία αυτή και εφεξής (1-1-2013), οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 55 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2017, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}, όχι όμως μικρότερου του 62^{ου}.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 55^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 20 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος της ηλικίας της με 20 έτη ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας το 2014 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με την συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 63^{ου} έτους της ηλικίας της.

3^α. Άνδρες με 15ετία

Πίνακας 4

Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	15	65
	2011		
	2012		
	2013		67

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προϋπόθεση δεν είχε μεταβληθεί με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, ωστόσο δεν ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα στην εφαρμογή της.

3β. Γυναίκες με 15ετία

Πίνακας 5

Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	15	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		
	2015		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν **το 60^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15

άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60ου) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 60^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει και 15 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αφού το 2012 συμπληρώνει το 61^ο έτος ηλικίας.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση του 62^{ου} έτους.

Π. Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

1. **Προϋπόθεση τριακονταπεντετίας:** Υπενθυμίζεται ότι ο ν. 3863/2010 επέφερε αλλαγές στους από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους άνδρες και γυναίκες του Τομέα και διατήρησε το δικαίωμα συνταξιοδότησης χωρίς όριο ηλικίας για τους μέχρι 31-12-1982. Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις: α. οι ασφαλισμένοι (άνδρες – γυναίκες) για πρώτη φορά μέχρι την 31-12-1982 συνεχίζουν να θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με 35 έτη ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας, β. από 1-1-2013 το όριο ηλικίας και ο χρόνος ασφάλισης για τους από 1-1-1983 και μέχρι 31-12-1992 ασφαλισθέντες, ανακαθορίζονται ως εξής:

Πίνακας 6

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟ 1-1-1983 ΕΩΣ 31- 12-1992)	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	58
2011	36	58	
2012	37	59	
2013	40	62	
2014			
2015			

Έτσι, από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 καταλαμβάνονται όσοι συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσιμους χρόνους ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν, κατά περίπτωση, το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη γεννημένη το 1954 που το 2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνεχίζει να απασχολείται χωρίς διακοπή και το 2012, οπότε και συμπληρώνει 36 έτη ασφάλισης το έτος αυτό, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα (έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας, με βάση τις προϋποθέσεις του 2011, όπως ισχύουν μετά τον

ν. 3863/2010), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 έχει συμπληρώσει 30 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 5 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2α. 25ετία ανδρών

Πίνακας 7:

Διατάξεις ν. 4093/2012			
ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
	2015		
	2016		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι συμπληρώνουν **το 60ό έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Άνδρας που το 2011 συμπλήρωσε το 60ό έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

β. 25ετία γυναικών:

Πίνακας 8

Διατάξεις ν. 4093/2012			
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν **το 55^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (55^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης. Από την ημερομηνία αυτή και εφεξής (1-1-2013), οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 55 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2017, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}, όχι όμως μικρότερου του 62^{ου}.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 55^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος της ηλικίας της με 25 έτη ασφάλισης.

3. 15ετία άνδρες – γυναίκες

Πίνακας 9

	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	15
	2011		
	2012		
	2013	67	

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προϋπόθεση δεν είχε μεταβληθεί με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, ωστόσο δεν ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα στην εφαρμογή της.

III. Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου

1. Προϋπόθεση τριακονταπενταετίας:

Πίνακας 10 Άνδρες – Γυναίκες

	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΩΣ 31-12-1992	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013	40	62
	2014		
	2015		

Από τις νέες διατάξεις καταλαμβάνονται οι **μέχρι 31-12-1992** ασφαλισμένοι άνδρες και γυναίκες του Τομέα που συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 30-4-2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε και 36 έτη ασφάλισης και είναι 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 33 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 2 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2. Συνταξιοδότηση με 25ετία άνδρες – γυναίκες ασφαλισμένοι μέχρι την 31-12-1992.

Πίνακας 11 Άνδρες – γυναίκες

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
	2013		67
	2014		
2015			

Στην περίπτωση αυτή, καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι/ες συμπληρώνουν **το 60ό έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Γυναίκα που την 31-10-2011 συμπλήρωσε το 60ό έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης μέχρι το έτος 2012, κατά τη δημοσίευση του ν. 4093/2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

IV. Τομέας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοληπτών Επικαίρων Τηλεόρασης.

1α. Προϋπόθεση τριακονταπενταετίας: Γυναίκες μέχρι 31-12-1982

Πίνακας 12

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΧΡΙ 31-12- 1982	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	55
	2011	35	55
	2012	35	55
2013	35	57	

Για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων γυναικών η προϋπόθεση της 35ετίας δεν εθίγη με τις διατάξεις του ν. 3863/2010 και ως εκ τούτου με την περίπτωση 2 της υποπαραγράφου ΙΑ4 ν. 4093/2012, από 1-1-2013 αυξάνεται το όριο ηλικίας κατά 2 έτη και διαμορφώνεται στο 57^ο

1β. Άνδρες μέχρι 31-12-1992 – γυναίκες από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 13

	Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
ΑΝΔΡΕΣ ΜΕΧΡΙ 31- 12-1992– ΓΥΝΑΙΚΕΣ 31-12-1982 ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ 31-12- 1992	2010	35	58	56 (μόνο γυναίκες)
	2011	36	58	57 (μόνο γυναίκες)
	2012	37	59	58 (μόνο γυναίκες)
	2013	40	62	60
	2014			
	2015			

Από τις νέες διατάξεις καταλαμβάνονται οι **μέχρι 31-12-1992** ασφαλισμένοι άνδρες και οι από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992 γυναίκες του Τομέα που συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 15-6-2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε **και** 36 έτη ασφάλισης **και** είναι 58 ετών), το οποίο μπορεί να

ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 31 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 4 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

Τονίζεται ότι η μειωμένη σύνταξη αφορά **μόνο γυναίκες** και στην περίπτωση αυτή ισχύουν περιορισμοί ως προς τους χρόνους που λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Καταστατικού.

2α. Άνδρες με 15ετία.

Πίνακας 14

				Διατάξεις ν. 4093/2012		
		ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993		2010	15	65		
		2011				
		2012				
		2013		67		

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προϋπόθεση δεν είχε μεταβληθεί με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, ωστόσο δεν ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα στην εφαρμογή της.

2β. Γυναίκες με 15ετία.

Πίνακας 15

				Διατάξεις ν. 4093/2012		
		ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ		
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993		2010	15	60		
		2011		61		
		2012		62		
		2013		67		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν **το 60^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 60^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 15 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, αφού έχει ήδη συμπληρώσει το 61^ο έτος που απαιτούνταν το 2011.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση του 62^{ου} έτους.

V. Τομέας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου

1. Τριακονταπενταετία:

Πίνακας 16

	Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ 31-12- 1992	2010	35	58	56 (μόνο γυναίκες)
	2011	36	58	57 (μόνο γυναίκες)
	2012	37	59	58 (μόνο γυναίκες)
	2013	40	62	60
	2014			
	2015			
2015				

Από τις νέες διατάξεις καταλαμβάνονται οι **μέχρι 31-12-1992** ασφαλισμένοι άνδρες και γυναίκες του Τομέα που συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία, μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 15-6-2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε **και** 36 έτη ασφάλισης **και** είναι 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 31 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 4 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους αυτού, δηλαδή 37 έτη ασφάλισης και 59 ετών.

Τονίζεται ότι η μειωμένη σύνταξη αφορά μόνο γυναίκες και στην περίπτωση αυτή ισχύουν περιορισμοί ως προς τους χρόνους που λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Καταστατικού.

2. Εικοσιπενταετία Άνδρες – Γυναίκες

Πίνακας 17

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
2013	67		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι/ες συμπληρώνουν **το 60ό έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Γυναίκα που το 2011 συμπλήρωσε το 60ό έτος ηλικίας, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, εφόσον έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης μέχρι την 31-12-2012.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

3. 20ετία Άνδρες – Γυναίκες

Πίνακας 18

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	20	65
	2011		
	2012		
2013	67		

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προϋπόθεση δεν είχε μεταβληθεί με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, ωστόσο δεν ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα στην εφαρμογή της.

VI. Τομέας Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών

1. **Προϋπόθεση 35ετίας:** Άνδρες – γυναίκες υπάλληλοι πρακτορείων υπαχθέντες στην ασφάλιση μέχρι 31-12-1982. Υπενθυμίζεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, οπότε και τα όρια ηλικίας αναδιαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 19

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΧΡΙ 31-12- 1982	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	55
	2011	35	55
	2012	35	55
2013	35	57	

Στην περίπτωση αυτή σύμφωνα με την περίπτωση 2 υποπαραγράφου ΙΑ4 ν. 4093/2012, από 1-1-2013 αυξάνεται το όριο ηλικίας κατά 2 έτη και διαμορφώνεται στο 57°. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή ισχύουν περιορισμοί ως προς την συντάξιμη υπηρεσία που λαμβάνεται υπόψη για την συμπλήρωση των 35 ετών. Ειδικότερα, σύμφωνα με την περ. αα. της παρ. 1 άρθρου 13 του Καταστατικού, δεν συμπεριλαμβάνεται χρόνος που διανύθηκε με την ιδιότητα του αυτοτελώς απασχολούμενου καθώς και οι χρόνοι από αναγνώριση (π.χ. στρατιωτική υπηρεσία, ασθένεια και ανεργία).

1β. **35ετία Άνδρες – γυναίκες** υπάλληλοι πρακτορείου από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992 και εφημεριδοπώλες μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 20

Άνδρες – γυναίκες υπάλληλοι πρακτορείου από 1-1-1983 μέχρι 31- 12-1992 και εφημεριδοπώλες μέχρι 31- 12-1992	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013	40	62
	2014		
2015			

Από τις νέες διατάξεις καταλαμβάνονται οι προαναφερόμενες κατηγορίες ανδρών και γυναικών του Τομέα που συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με

αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 30-4-2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε και 36 έτη ασφάλισης και είναι 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 33 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 2 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2α. **25ετία άνδρες** (υπάλληλοι πρακτορείων και εφημεριδοπώλες) ασφαλισθέντες μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 21

ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	60
	2011		61
	2012		62
2013	67		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι συμπληρώνουν **το 60^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Άνδρας που το 2011 συμπλήρωσε το 60^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

2β. **25ετία γυναίκες υπάλληλοι πρακτορείου** ασφαλισθείσες μέχρι την 31-12-1992.

Πίνακας 22

	Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ 31-12-1992	2010	25	57	55
	2011		58	56
	2012		59	57
	2013		64	62
	2014		65	
	2015		66	
	2016		67	

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες συμπληρώνουν **το 57^ο έτος για πλήρη ή το 55^ο για μειωμένη** από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας και όχι χρόνου ασφάλισης. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 57 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2015, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα πλήρους συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 57^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα,.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος ηλικίας με μειωμένη σύνταξη με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που το 2014 συμπληρώνει το 57^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους ηλικίας.

2γ. **25ετία γυναίκες εφημεριδοπώλες** ασφαλισθείσες μέχρι την 31-12-1992.

Πίνακας 23

	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν το **55^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (55^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 55 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2017, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}, όπως φαίνεται στον ανωτέρω πίνακα.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 55^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος της ηλικίας της με 25 έτη ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας το 2015 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και του 64^{ου} έτους της ηλικίας της.

3. 25ετία Άνδρες (υπάλληλοι και εφημεριδοπώλες

Πίνακας 24

	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝΔΡΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	2010	20	65
	2011		
	2012		
	2013		67

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προϋπόθεση δεν είχε μεταβληθεί με τις διατάξεις του ν. 3863/2010, ωστόσο δεν ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα στην εφαρμογή της.

4. Έγγαμες γυναίκες με 20ετία.

Πίνακας 25

Διατάξεις ν. 4093/2012			
ΕΓΓΑΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ 31-12-1992	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ (ΕΤΗ & ΜΗΝΕΣ)
	2010	20	51έτη & 6μήνες
	2011		52 έτη & 6 μήνες
	2012		53 έτη & 6 μήνες
	2013		58 έτη & 6 μήνες
	2014		59 έτη & 6 μήνες
	2015		60 έτη & 6 μήνες
	2016		61 έτη & 6 μήνες
	2017		62 έτη & 6 μήνες
	2018		63 έτη & 6 μήνες
	2019		64 έτη & 6 μήνες
	2020		65 έτη & 6 μήνες
	2021		66 έτη & 6 μήνες
	2022		67

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν **51 έτη και 6 μήνες** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας και όχι χρόνου ασφάλισης. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το προαναφερόμενο όριο ηλικίας (51 ετών και 6 μηνών) κατά την χρονική περίοδο 2013-2021, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}, όπως φαίνεται στον ανωτέρω πίνακα.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε **51 έτη και 6 μήνες** και έχει πραγματοποιήσει και 20 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει **51 έτη και 6 μήνες**, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στα 53 έτη και 6 μήνες με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει **51 έτη και 6 μήνες** το 2016 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με την συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και 61 ετών & 6 μηνών.

VII. Τομέας Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης

1. **Προϋπόθεση 35ετίας:** Άνδρες – γυναίκες ανεξαρτήτως ιδιότητας (υπάλληλοι πρακτορείων και εφημεριδοπώλες) υπαχθέντες στην ασφάλιση μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 26

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΩΣ 31-12-1992)	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013	40	62
	2014		
2015			

Από τις νέες διατάξεις καταλαμβάνονται οι **μέχρι 31-12-1992** ασφαλισμένοι άνδρες και γυναίκες του Τομέα που συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012.

Παράδειγμα 1: Άνδρας γεννημένος το 1954 που την 15-6-2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνέχισε να απασχολείται, χωρίς διακοπή, μέχρι σήμερα, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα το 2012 (συμπλήρωσε **και** 36 έτη ασφάλισης **και** είναι 58 ετών), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 έχει συμπληρώσει 31 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 4 πλασματικών ετών, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2α. **25ετία άνδρες** υπάλληλοι πρακτορείου και εφημεριδοπώλες (για τους οποίους ισχύει και μειωμένη σύνταξη) ασφαλισθέντες μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 27

	Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ (ΕΤΗ & ΜΗΝΕΣ)	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ¹
	ΑΝΔΡΕΣ ΜΕΧΡΙ 31-12-1992	2010	25	60
2011		61		57 έτη & 6 μήνες
2012		62		58 έτη & 6 μήνες
2013		67		62
2014				
2015				

¹ Η μειωμένη αφορά μόνο τους εφημεριδοπώλες.

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν **60^ο έτος** ηλικίας για πλήρη ή τα 56 έτη και 6 μήνες για μειωμένη (εφημεριδοπώλες) από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένος που μέχρι 31-12-2011 συμπλήρωσε **56 έτη και 6 μήνες**, και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, την 31-12-2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένος που το 2012 συμπληρώνει τα **60 έτη**, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στα 62 έτη με πλήρη σύνταξη με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

β. 25ετία γυναίκες υπάλληλοι πρακτορείων μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 28

	Διατάξεις ν. 4093/2012			
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ	
			ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31-12-1992	2010	25	57	55
	2011		58	56
	2012		59	57
	2013		64	62
	2014		65	
	2015		66	
	2016		67	

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το **57^ο έτος** ηλικίας για πλήρη ή το **55^ο** για μειωμένη από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (57^ο για πλήρη ή 55^ο για μειωμένη) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που μέχρι 31-12-2011 συμπλήρωσε **55 έτη** και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, την 31-12-2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη, αφού έχει συμπληρώσει το 56^ο έτος.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει τα **57 έτη**, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στα 59 έτη με πλήρη σύνταξη και με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

2γ. 25ετία γυναίκες εφημεριδοπώλες μέχρι 31-12-1992.

Πίνακας 29

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΕΣ ΜΕΧΡΙ 31-12-1992	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
	2018		67

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες συμπληρώνουν το **55^ο έτος** από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (55^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 55 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2017, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 55^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που το 2016 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους ηλικίας.

VIII. Τομέας Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών

1. Προϋπόθεση 35ετίας άνδρες – γυναίκες.

Πίνακας 30

ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΧΡΙ 31-12-1992)	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	35	58
	2011	36	58
	2012	37	59
	2013	40	62
	2014		
	2015		

Από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 καταλαμβάνονται όσοι ασφαλισμένοι/ες συμπληρώνουν τον **συντάξιμο χρόνο** των 35 ετών από 1-1-2013 και εφεξής. Αντιθέτως, όσοι συμπλήρωσαν ή συμπληρώνουν την 35ετία μέχρι την 31-12-2012, ακόμα και με αναγνωρίσεις χρόνων ασφάλισης του άρθρου 40 ν. 3996/2011 (μετά την 31-12-2010), κατοχυρώνουν, κατά περίπτωση, το δικαίωμα συνταξιοδότησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του έτους 2011 ή 2012, όπως ισχύουν μετά τον ν. 3863/2010.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη γεννημένη το 1954 που το 2011 συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης και συνεχίζει να απασχολείται χωρίς διακοπή και το 2012, οπότε και συμπληρώνει 36 έτη ασφάλισης το έτος αυτό, έχει θεμελιωμένο δικαίωμα (έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας, με βάση τις προϋποθέσεις του 2011, όπως ισχύουν μετά τον ν. 3863/2010), το οποίο μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως του αν ο ασφαλισμένος επιλέξει να συνεχίσει να απασχολείται και δεν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα 2: Άνδρας που το 2012 έχει συμπληρώσει 34 έτη πραγματικής ασφάλισης με την αναγνώριση 1 πλασματικού έτους, **κατοχυρώνει** το δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του έτους 2012, δηλαδή 37 ετών ασφάλισης και 59 ετών.

2. 25ετία άνδρες μέχρι 31-12-1992 και 20ετία άνδρες – γυναίκες μέχρι 31-12-1992

Πίνακας 31

ΑΝΔΡΕΣ 25ετία & ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ 20ετία ΜΕΧΡΙ 31-12- 1992	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	20 ή 25	60
2011	61		
2012	62		
2013	67		
2014			
2015			

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσοι/ες συμπληρώνουν **το 60^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (60^ο) και όχι χρόνου ασφάλισης.

Παράδειγμα 1: Άνδρας που το 2011 συμπλήρωσε το 60^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει και 20 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Γυναίκα που το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 62^ο έτος ηλικίας με την συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης.

3. 25ετία γυναίκες μέχρι 31-12-1992

Πίνακας 32

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 1-1-1993	Διατάξεις ν. 4093/2012		
	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ
	2010	25	55
	2011		56
	2012		57
	2013		62
	2014		63
	2015		64
	2016		65
	2017		66
2018	67		

Στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνονται από τον νέο νόμο όσες ασφαλισμένες συμπληρώνουν το **55^ο έτος** ηλικίας από την 1-1-2013 και εφεξής, καθώς σύμφωνα με την παρ. 15 άρθρου 10 ν. 3863/2010 η κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος συναρτάται με την συμπλήρωση ορίου ηλικίας (55^{ου}) και όχι χρόνου ασφάλισης. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 55 ετών κατά την χρονική περίοδο 2013-2017, κατοχυρώνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης με όριο ηλικίας ευνοϊκότερου του 67^{ου}.

Παράδειγμα 1: Ασφαλισμένη που το 2011 συμπλήρωσε το 55^ο έτος ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει 25 έτη ασφάλισης, το 2012 έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένη που το 2012 συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας, κατοχυρώνει τη δυνατότητα συνταξιοδότησης στο 57^ο έτος της ηλικίας της με 25 έτη ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος ηλικίας το 2014 μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με την συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και του 63^{ου} έτους της ηλικίας της.

4. Άνδρες βαρέα:

Οι άνδρες ασφαλισμένοι του Τομέα, όπως και οι γυναίκες μπορούν να συνταξιοδοτηθούν σύμφωνα με την προϋπόθεση των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 ν. 1186/1981 και τους ειδικούς περιορισμούς των διατάξεων αυτών, δηλαδή με 4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3600 σε ΒΑΕ και από αυτές 1000 την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας. Από 1.01.2013 το όριο ηλικίας αυξάνεται από το 60ο στο 62ο έτος.

Πίνακας 33

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	60
2013		62

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος, ο οποίος το 2012 συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, δικαιούται σύνταξη με την συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση που συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης μετά την 1.01.2013 (εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας) δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

5. Γυναίκες βαρέα:

Για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Τομέα που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4 ν. 1186/1981 και συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, **εναρμονίζεται**, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης με το όριο ηλικίας για τους άνδρες ασφαλισμένους (στον ΚΒΑΕ), δηλαδή το 62ο .

Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξης με το όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 τουλάχιστον να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Το όριο ηλικίας, όπως σταδιακά διαμορφώνεται, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

Πίνακας 34

ΕΤΟΣ συμπλήρωση των 4.500 ημερών ασφάλισης*	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4500	55
2011		56
2012		57
2013		62

* εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια,

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης από το έτος 2013 και εφεξής, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας .

Δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος: αφορά όλους τους ασφαλισμένους των Τομέων του ΕΤΑΠ – ΜΜΕ.

Πίνακας 35:

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
		ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 50% ΣΥΝΤΑΞΗ	
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ	μέχρι 31/12/2012	6.000	4.800	65
	από 1/1/2013 και μετά	6.000	4.800	67

Τέλος, σημειώνεται ότι σε ό,τι αφορά τις μητέρες ανήλικων παιδιών, καθώς και τους χήρους πατέρες ανηλίκων - ασφαλισμένων μέχρι 31-12-1992: για τα κατοχυρωμένα και θεμελιωμένα μέχρι 31.12.2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα ισχύουν τα όσα διεξοδικά αναλύθηκαν στη Φ10070/οικ. 20551/1530/22-9-2010 εγκύκλιό μας. Από 1-1-2013 και εφεξής τα όρια ηλικίας αναδιαμορφώνονται στο 67^ο για πλήρη και στο 62^ο έτος για μειωμένη σύνταξη.

ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ (ΥΠΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1-1-1993.

Για τη συνταξιοδότηση των μετά την 1η/1/1993 ασφαλισμένων οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι ενιαίες για τους μισθωτούς ασφαλισμένους όλων των φορέων ασφάλισης και ίδιες για άνδρες και γυναίκες. Για τη συνταξιοδότηση στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η συμπλήρωση σωρευτικά του χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας, όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες.

Πίνακας 36

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	μέχρι 31/12/2012	15	65	60
	από 1/1/2013 και μετά		67	62

Πίνακας 37

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	1/1/2011 έως 31/12/2012	40	60
	από 1/1/2013 και μετά		62

Πίνακας 38

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	2010	20	55	50

Για τη συνταξιοδότηση των από 1/1/1993 και μετά ασφαλισμένων μητέρων ή χήρων πατέρων, απαιτείται η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης 20 ετών και η ύπαρξη ανήλικου παιδιού, καθώς και η συμπλήρωση του 55ου/50ού έτους της ηλικίας (για πλήρη/μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα) μέχρι 31/12/2012 και του 67ου/62ου έτους της ηλικίας (για πλήρη/μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα) από 1/1/2013 και μετά.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ :

Όπως είναι γνωστό, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν.2084/1992 ορίζεται ότι, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Κατόπιν τούτου, επισημαίνεται ότι οι μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των φορέων κύριας ασφάλισης, που εισάγονται με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ισχύουν και για τους αντίστοιχους φορείς επικουρικής ασφάλισης των ασφαλισμένων αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/10. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης τους, σε καμιά όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφό μας Φ80000/21395/1450/6-10-2011). **Αντίθετα**, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010.

Για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση, οι υπηρεσίες του Υπουργείου είναι στη διάθεσή σας.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν Γραμματέα
3. Γραφείο κας Γεν.Δ/ντριας Κ.Α
4. Γραφείο κας Γεν Δ/ντριας Δ.Υ
5. Όλες τις Δ/σεις της ΓΓΚΑ
6. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
7. Ίριδα

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ

8. Δ/νση ΚΑΜ/Τμήμα Δ΄

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ :

1. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Α΄ Διεύθυνση Ασφάλισης- Παροχών
Καλλιρρόης 5 και Περραιβού 20
11743 Αθήνα

2. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Β΄ Διεύθυνση Ασφάλισης- Παροχών
Διαμαντοπούλου 10 - 11743 Αθήνα

3. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Γ΄ Διεύθυνση Ασφάλισης- Παροχών
Διαμαντοπούλου 10 - 11743 Αθήνα

4. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Δ΄ Διεύθυνση Ασφάλισης- Παροχών
Διαμαντοπούλου 10 - 11743 Αθήνα

5. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ

Περιφερειακό Τμήμα Ασφάλισης- Παροχών Θεσσαλονίκης
Γεωρ. Σταύρου 5- Τ.Κ 54623 Θεσσαλονίκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κωδικας: 10110
Fax : 2103368148
Τηλέφωνα : 2103368156, -7
E-mail : proasf@ggka.gr

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2012
Αριθμ. Πρωτ.: Φ.80020/οικ.26444/975

Προς: ΕΤΕΑ

α. Γραφείο Προέδρου προσωρινού ΔΣ
β. Δ/ση Ασφάλισης & Παροχών
γ. Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών
Πειραιώς 9 -11, 10552 Αθήνα

Κοιν.: ΙΚΑ – ΕΤΑΜ Διοίκηση

Γεν. Δ/ση Ασφ/κών Υπηρεσιών
α. Δ/ση Ασφάλισης & Εσόδων
β. Δ/ση Παροχών
Αγ. Κωνσταντίνου 8, 10241 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων της περίπτωσης 4 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α΄ 222) – Κατάργηση ειδικής συνδικαλιστικής σύνταξης και νομοθεσίας τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 222/12.11.2012, τεύχος Α΄, δημοσιεύτηκε ο νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», στο άρθρο πρώτο, παράγραφο ΙΑ, υποπαραγράφο ΙΑ.6., περίπτωση 4 του οποίου ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την κατάργηση από 1.1.2013 των συνδικαλιστικών συντάξεων και της νομοθεσίας του τέως ΤΕΑΕΥΕΕΟ.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της περίπτωσης 4 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου ρυθμίζονται τα εξής:

1. Κατάργηση ειδικών συνδικαλιστικών συντάξεων τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ.

α. Με το πρώτο εδάφιο προβλέπεται ότι από 1.1.2013 διακόπτεται η καταβολή σύνταξης από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (τέως ΕΤΕΑΜ) σε εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων και τα δικαιούχα μέλη τους που συνταξιοδοτήθηκαν για την ιδιότητά τους αυτή με βάση καταστατικές διατάξεις του τέως Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Εκπροσώπων και Υπαλλήλων Εργατικών Επαγγελματικών Οργανώσεων (ΤΕΑΕΥΕΕΟ).

Η ρύθμιση αυτή εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο εξορθολογισμού του ασφαλιστικού συστήματος και εξοικονόμησης πόρων και κρίθηκε αναγκαία για τους ακόλουθους λόγους:

Το τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ, το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του α.ν. 971/1937 (Α΄ 482), συγχωνεύτηκε, ως γνωστόν, από 1.5.1999 στο τ. ΙΚΑ – ΤΕΑΜ (στη συνέχεια ΕΤΕΑΜ και σήμερα

ΕΤΕΑ) με το άρθρο 26 του ν. 2676/1999 (Α' 1). Στο τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ ασφαλιζονταν δύο κατηγορίες προσώπων: α) οι εκπρόσωποι εργατικών επαγγελματικών οργανώσεων και β) οι υπάλληλοι των ανωτέρω οργανώσεων και του Ταμείου (μέχρι 27.4.1978).

Μετά τη συγχώνευση, οι ασφαλισμένοι του κατέστησαν ασφαλισμένοι του ΕΤΕΑΜ, εξακολούθησαν όμως να διέπονται από τις εξαιρετικά ευνοϊκές καταστατικές διατάξεις του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ και να λαμβάνουν ειδική συνδικαλιστική σύνταξη παράλληλα με την επικουρική σύνταξη λόγω εργασίας, σε μη ανταποδοτική βάση εισφορών – παροχών, και χωρίς εφαρμογή των διατάξεων περί διπλοσυνταξιούχων. Η χορήγηση από το ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) των ανωτέρω ειδικών συνδικαλιστικών συντάξεων διακόπτεται από 1.1.2013.

β. Στο πλαίσιο, βέβαια, της κοινωνικής μέριμνας προς τις πλέον ευπαθείς ομάδες, με το **δεύτερο εδάφιο** της περίπτωσης 4 του υποπαραγράφου ΙΑ.6. προβλέπεται, **κατ' εξαίρεση**, η συνέχιση καταβολής της σύνταξης στα πρόσωπα της ανωτέρω κατηγορίας (εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων) και τα μέλη της οικογενείας τους, εφόσον δεν εργάζονται και δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, ή το Δημόσιο.

γ. Με το **τρίτο εδάφιο** της περίπτωσης 4 ορίζεται ότι από 1.1.2013 εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) οι εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων που απέκτησαν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη συγχώνευση του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ στο τ. ΕΤΕΑΜ, δηλαδή μέχρι 30.4.1999, για την οποία υπήγοντο στην ασφάλιση του συγχωνευθέντος Ταμείου.

Ήδη, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 2676/1999, εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) όσοι αποκτούν την ιδιότητα του εκπροσώπου εργατοϋπαλληλικής οργάνωσης από 1.5.1999.

2. Κατάργηση καταστατικών διατάξεων του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ

Με το **τέταρτο εδάφιο** της περίπτωσης 4 καταργούνται οι ευνοϊκές καταστατικές διατάξεις του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ, οι οποίες εξακολούθησαν να ισχύουν μετά τη συγχώνευσή του στο τ. ΕΤΕΑΜ και από 1.1.2013 οι ασφαλισμένοι του τ. Ταμείου, οι οποίοι ήταν υπάλληλοι συνδικαλιστικών οργανώσεων ή του συγχωνευθέντος Ταμείου, καθώς και οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής διέπονται από τις καταστατικές διατάξεις του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) και τις διατάξεις της γενικότερης νομοθεσίας.

Επισημαίνεται ότι η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της περ. 4 και τις εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης ή αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης ή χορήγησης άλλων παροχών βάσει καταστατικών διατάξεων του τ. ΤΕΑΕΥΕΕΟ, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί μέχρι 31.12.2012 οριστική απόφαση.

Παρακαλούμε για την ορθή εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων και τις άμεσες ενέργειες αρμοδιότητάς σας. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Η Γενική Διευθύντρια ΚΑ

Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου - Δεδούλη

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο Γενικής Διευθύντριας ΚΑ
4. Γραφείο Γενικού Διευθυντή ΔΥ
5. γραφείο Γενικής Διευθύντριας Οικ. Υπηρεσιών
6. Όλες τις Δ/σεις της ΓΓΚΑ, το Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης & το ΚΠΑΣ «ΙΡΙΔΑ»
7. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης
Τμήμα Α΄ (3 αντίγραφα)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 Δ/ΝΣΗ : ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 ΤΜΗΜΑ : Γ'
 ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
 ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10 ΑΘΗΝΑ
 ΤΕΛΕΦΑΧ : 210 3368148
 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Ε. Σπύρου
 ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 210 3368159/79

Αθήνα, 21-11-2012
 Α.Π.: Φ.80020/οικ. 26522/978

- ΠΡΟΣ:**
1. Όλα τα Υπουργεία
 (με την παράκληση άμεσης ενημέρωσης των
 εκκαθαριστών των υπηρεσιών τους και των
 εποπτευομένων τους Φορέων)
  2. Όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς
 Προνοίας Αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας,
 Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

**ΘΕΜΑ : Γνωστοποίηση ρυθμίσεων του άρθρου πρώτου υποπαράγραφος ΙΑ.5.
 περίπτωση 2 του ν. 4093/2012, σχετικά με την μείωση των εφάπαξ βοηθημάτων.**

Σας γνωρίζουμε ότι στο Νόμο 4093/2012 με τίτλο «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 222/Α/12-11-2012 περιλαμβάνονται, μεταξύ των άλλων και οι διατάξεις της Υποπαραγράφου ΙΑ.5 του άρθρου πρώτου με τις οποίες επέρχεται η μείωση των καταβαλλομένων εφάπαξ βοηθημάτων από τους Τομείς Πρόνοιας που αναφέρονται σε αυτή.

Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης 2 προβλέπεται ότι στους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.1992 που αποχώρησαν ή θα αποχωρήσουν της υπηρεσίας από 1.8.2010 και μετά, στους οποίους δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος, το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος μειώνεται ποσοστιαία κατά φορέα-τομέα πρόνοιας.

Σύμφωνα με το ακροτελεύτιο άρθρο 3 του νόμου 4093/2012, η ισχύς αυτού αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής του εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του. Κατά συνέπεια, εφόσον στην περίπτωση 2 της Υποπαραγράφου ΙΑ.5 του άρθρου πρώτου δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό, στο πεδίο εφαρμογής της περίπτωσης αυτής εμπίπτουν οι περιπτώσεις των ασφαλισμένων μέχρι 31.12.1992 που αποχώρησαν ή θα αποχωρήσουν της υπηρεσίας από 1.8.2010 και μετά, στους οποίους δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος μέχρι την δημοσίευση του νόμου (ήτοι 12-11-2012).

Τα ποσοστά μείωσης ανά Τομέα ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης 2.

Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου ΙΑ.5 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, στο οποίο προβλεπόταν εξουσιοδοτική διάταξη, καταργήθηκε με την παρ. 5 του αρθ. 10 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν.4046/2012 και του ν.4093/2012» (Α' 229).

Με τις διατάξεις της περίπτωσης 3 προβλέπεται ότι οι μειώσεις στα εφάπαξ βοηθήματα στους ασφαλισμένους του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ και του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ **διενεργούνται μετά την** εφαρμογή των μειώσεων που έχουν επιβληθεί στα εφάπαξ βοηθήματα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4024/2011 (Α' 226) που αντικατέστησε την παρ. 5α του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) **(και όχι αθροιστικά).**

Για παράδειγμα, στους ασφαλισμένους του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ, που αποχώρησαν από την υπηρεσία τους από την 1-8-2010 μέχρι και την 31-12-2010 και δεν έχει εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου (12-11-2012) η σχετική απόφαση

χορήγησης εφάπαξ, στο ποσό του εφάπαξ βοηθήματος επιβάλλεται πρώτα το ποσοστό μείωσης κατά 15% (βάσει του ν. 4024/2011) και στην συνέχεια στο προκύπτον ποσό επιβάλλεται η μείωση της Υποπαραγράφου ΙΑ.5 περ. 2, κατά 22,67%.

Με τις διατάξεις της περίπτωσης 4 ορίζεται ότι η ποσοστιαία μείωση 42,29 % στο ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που χορηγεί ο Τομέας ΝΠΔΔ του ΤΠΔΥ έχει εφαρμογή και στο ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που καταβάλλεται από το νομικό πρόσωπο στο οποίο τηρείτο ο λογαριασμός του ν. 103/1975 (Α' 167) και αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα μέχρι την 31-12-2005.

Με τις διατάξεις της περίπτωσης 5 ορίζεται ότι, στα πρόσωπα που δεν έχουν καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές για τη χορήγηση εφάπαξ παροχής ή οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης καταβάλλεται η αποζημίωση, λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία για οποιοδήποτε λόγο του ν. 3198/1955 (Α' 98) σε συνδυασμό με το ν. 2112/1920 (Α' 67) όπως ισχύουν και καθορίζεται ως ανώτατο όριο αυτής το ποσό των 15.000,00 ευρώ. Με το δεύτερο εδάφιο προβλέπεται ότι το ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης θα είναι ανάλογο με το χρόνο υπηρεσίας που έχει πραγματοποιηθεί εκτός της ασφάλισης σε φορέα-τομέα πρόνοιας προς το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους.

Με τη διάταξη της περίπτωσης 6 καθορίζεται η κατάργηση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο όλα τα θέματα που προσδιορίζονται σε όλες τις διατάξεις των περιπτώσεων 2, 3, 4 και 5 της Υποπαραγράφου ΙΑ.5.

Τέλος, με τις διατάξεις της περίπτωσης 7 προβλέπεται ότι μέχρι 31-12-2012 θα εκδοθεί Υπουργική Απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, με την οποία θα καθοριστεί η νέα τεχνική βάση με την οποία θα υπολογίζεται το εφάπαξ βοήθημα από 1.1.2014 σε όλους τους φορείς – τομείς πρόνοιας. Η θέσπιση νέου τρόπου υπολογισμού του εφάπαξ βοηθήματος, σε όλους τους φορείς-τομείς πρόνοιας ήταν επιβεβλημένη μετά τη ρητή μνημονιακή δέσμευση του ν. 4046/2012 για να γίνουν οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, ώστε να εξαλειφθούν οι ληξιπρόθεσμες οφειλές και τα ελλείμματα στους φορείς πρόνοιας.

Παρακαλούμε για την ορθή εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων και τις άμεσες ενέργειες αρμοδιότητάς σας. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΔΡ ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΔΕΛΟΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο κας Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
4. Δ/νση Πρόσθετης Ασφάλισης Τμήμα Γ' (4)
5. Όλες τις Δ/σεις της ΓΤΚΑ & το Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29

ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10

TELEFAX : 210 - 3368148

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Μ. Βογιατζόγλου

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 210 – 3368151

ΑΔΑ:Β4ΣΞΛ-ΧΣΠ

Αθήνα, 21/11/2012

Αριθ.Πρωτ.Φ80020/οικ.26776/984

ΠΡΟΣ: 1. Ο.Α.Ε.Ε.-ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Γραφείο Διοικητή
Σατωβριάνδου 18
104 32 ΑΘΗΝΑ

2. Ο.Α.Ε.Ε.
Κλάδος Επικουρικής
Ασφάλισης
Τομέας «ΤΕΑΠΥΚ»
Μαμούρη 14
104 39 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: «Γνωστοποίηση δημοσίευσης του ν. 4093/2012 (Α΄222). Κατάργηση ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ του Τομέα ΤΕΑΠΥΚ του ΟΑΕΕ.»

Σχετ. : Το υπ'αριθμ. Φ.20210/οικ.23213/851/14-11-2012 έγγραφό μας.

Σας γνωρίζουμε ότι στο **ΦΕΚ, 222/12-11-2012** τεύχος Α΄, δημοσιεύτηκε ο **νόμος 4093/2012** «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» και συγκεκριμένα, στο άρθρο πρώτο, της παραγράφου ΙΑ, της υποπαραγράφου ΙΑ.14., της περ. 4α και β, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΟΑΕΕ.

Ειδικότερα με την διάταξη της περ.4α, **από 1-12-2012** (επόμενος μήνας της δημοσίευσης του νόμου στο ΦΕΚ) καταργείται η προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου, ποσοστού 4,950 τοις χιλίοις επί των ανά λίτρο προ Φ.Π.Α. τιμών των βενζινών, των πετρελαίων εκτός πετρελαίου θέρμανσης και φωτιστικού και του υγραερίου υπέρ του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών

Καυσίμων «ΤΕΑΠΥΚ» του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΟΑΕΕ, της παραγράφου 2 του άρθρου 9 της Υ.Α.20210/4267/152/26.2.2004 (Β'427).

Με την διάταξη της περ.4β, προσδιορίζεται η εξουσιοδοτική διάταξη σύμφωνα με την οποία, οι πόροι του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων «ΤΕΑΠΥΚ», ο τρόπος είσπραξης και απόδοσης τους, ο υπολογισμός παροχών καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΕ, αναλογιστική μελέτη και γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης.

Επισημαίνεται ότι, δικαιολογητικός λόγος θέσπισης των διατάξεων της περ.4α και β της υποπαραγράφου ΙΑ.14 είναι το γεγονός ότι η κατάργηση της εισφοράς του ασφαλισμένου υπέρ του Τομέα «ΤΕΑΠΥΚ» αποτελούσε μνημονιακή δέσμευση (ν.4046/2012) καθώς αυτή μετακυλιόταν και επηρέαζε τη διαμόρφωση της τιμής των προϊόντων καυσίμων με συνέπεια την επιβάρυνση του κοινωνικού συνόλου και ως εκ τούτου κρίθηκε επιβεβλημένη η ανάγκη αντικατάστασή της από ατομική εισφορά ασφαλισμένου.

Κατόπιν των ανωτέρω και με το δεδομένο ότι από 1-12-2012 ο Τομέας στερείται εσόδων, παρακαλούμε όπως ανταποκριθείτε άμεσα στα όσα αναφέρονται στο Φ.20210/οικ.23213/851/14-11-2012 έγγραφο μας, προκειμένου να εκδοθεί η προβλεπόμενη Υπουργική Απόφαση.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- 1.Γραφ. Υπουργού
- 2.Γραφ.Γεν. Γραμματέα
- 3.Γραφ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
- 4.Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης

**Η ΓΕΝ.ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Κ.Α.**

**Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-
ΔΕΛΟΥΛΗ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τηλ.2103368150-2,8156-7

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τηλ.2103368111-2,8124,8128,8254

Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Τηλ.2103368075

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ. ΑΥΤΟΑΠ/ΝΩΝ

Τηλ.2103368117,8,101,109

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κωδικας: 10110

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2012
Αρ.Πρωτ.: Φ80020/οικ.26785/987

ΠΡΟΣ: Όλους τους Ασφαλιστικούς
Οργανισμούς Κύριας και Επικουρικής
Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Πρόνοιας και το ΜΤΠΥ

ΚΟΙΝ: Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε.

Λ. Συγγρού 101 & Λαγουμιτζή 40
117 45 Νέος Κόσμος- Αθήνα

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση ρυθμίσεων του άρθρου πρώτου παράγραφος ΙΑ υποπαράγραφος ΙΑ.5. περίπτωση 1 του ν.4093/2012, σχετικά με την μείωση των συντάξεων.

Σας γνωρίζουμε ότι στο **ΦΕΚ 222/12.11.2012, τεύχος Α΄**, δημοσιεύτηκε ο **νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.»**, στο **άρθρο πρώτο της παραγράφου ΙΑ της υποπαραγράφου ΙΑ.5 της περ.1** του οποίου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις, με τις οποίες μειώνονται, **από 1^{ης} Ιανουαρίου 2013**, οι ήδη χορηγούμενες συντάξεις καθώς και όσες θα χορηγηθούν από την ημερομηνία αυτή από οποιονδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης και το Δημόσιο.

Οι μειώσεις αφορούν όλες τις συντάξεις που καταβάλλονται μεμονωμένες ή αθροιστικά (κύρια και επικουρική σύνταξη ή μέρισμα, ειδική προσαύξηση ΤΣΜΕΔΕ) για οποιαδήποτε αιτία (γήρατος-αναπηρίας-θανάτου) και από οποιαδήποτε πηγή,

δηλαδή από οποιονδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης, το Δημόσιο καθώς και το ΜΤΠΥ και από κάθε άλλη πηγή.

Η μείωση, γίνεται στο σύνολο της καταβαλλόμενης κύριας σύνταξης ή του αθροίσματος των κύριων συντάξεων ή αθροίσματος κύριας και επικουρικής σύνταξης ή μερίσματος που το άθροισμά τους υπερβαίνει τα 1.000,00 ευρώ κατά μήνα.

Συγκεκριμένα, οι καταβαλλόμενες μηνιαίες συντάξεις **μειώνονται από 1.1.2013**, ως εξής:

- Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος άνω των 1.000,01 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ, **κατά ποσοστό 5% στο σύνολο του ποσού**. Το ποσό της σύνταξης που εναπομένει μετά την μείωση αυτή δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 1.000,01 ευρώ.
- Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 1.500,01 ευρώ έως 2.000,00 ευρώ, **κατά ποσοστό 10% στο σύνολο του ποσού**. Το ποσό της σύνταξης που εναπομένει μετά την μείωση αυτή δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 1.425,01 ευρώ.
- Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 2.000,01 ευρώ έως 3.000,00 ευρώ, **κατά ποσοστό 15% στο σύνολο του ποσού**. Το ποσό της σύνταξης που εναπομένει μετά την μείωση αυτή δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 1.800,01 ευρώ.
- Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 3.000,01 ευρώ και άνω, **κατά ποσοστό 20% στο σύνολο του ποσού**. Το ποσό της σύνταξης που εναπομένει μετά την μείωση αυτή δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 2.550,01 ευρώ.

Στην περίπτωση που καταβάλλονται περισσότερες της μίας συντάξεις το ποσό που προκύπτει από τη μείωση επιμερίζεται σε κάθε σύνταξη αναλογικά, λαμβάνοντας υπόψη το ποσό της κάθε σύνταξης, όπως είχε διαμορφωθεί πριν τη μείωση και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα, από τον οποίο καταβάλλεται η σύνταξη.

Για τις ανωτέρω μειώσεις λαμβάνεται υπόψη το καταβλητέο την 31.12.2012 ποσό σύνταξης ή του αθροίσματος των συντάξεων. Λαμβάνεται δηλαδή υπόψη:

α) για την κύρια σύνταξη, το ποσό που εναπομένει μετά την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν.3863/2010(Α'115), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 11 του

ν.3865/2010 (Α'120) και του άρθρου 44 του ν.3986/2011(Α'152) καθώς και των μειώσεων του άρθρου 2 του ν.4024/2011(Α'226) και του άρθρου 1 του ν. 4051/2012 (Α'40) και

β) για την επικουρική σύνταξη, το ποσό που εναπομένει μετά την παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς Επικουρικής Ασφάλισης της παρ. 13α του άρθρου 44 του ν.3986/2011(Α'152), καθώς και των μειώσεων των παρ. 3 και 4 άρθρου 2 του ν.4024/2011 (Α' 226) και της παρ.2 του άρθρου 6 του ν.4051/2012 (Α'40).

Από τις εν λόγω μειώσεις θα εξαιρεθούν μόνον οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το μηνιαίο εξωδρυματικό επίδομα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύουν (παρ. 4 του άρθρου 10 της Πράξης Νομοθετικού περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων του ν.4046/2012 και του ν.4093/2012», Α'229).

Παρακαλούμε για την ορθή εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων και τις άμεσες ενέργειες αρμοδιότητάς σας. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Η ΓΕΝ.Δ/ΝΤΡΙΑ Κ.Α.

**Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-
ΔΕΛΟΥΛΗ**

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
3. Γραφείο κας Γενικής Δ/ντριας ΚΑ
4. Γραφείο κας Γενικής Δ/ντριας Οικ. Υπηρεσιών
5. Όλες τις Δ/σεις & αυτοτελή Τμήματα της ΓΓΚΑ
6. Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης
Τμήματα Α' & Β' (3 αντίγραφα)